

SATURNUS

II 167166
+

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SATURNUS LJUBLJANA — LETO XIII ŠTEVILKA 1 — JANUAR 1971

Naš osnovni cilj poslovne politike je notranja intenzifikacija dela in organizacije ter čim uspešnejša prilagoditev stabilizacijskim ukrepom

Osnovna značilnost gospodarskega planiranja podjetja za leto 1971 leži v dejstvu, da temelji na tehničnih normativih in planskih kalkulacijah posameznih izdelkov. Vključitev teh osnov v gospodarsko planiranje je na eni strani omogočilo realnejše planiranje in spremljanje ekonomske kakovosti poslovanja, na drugi strani pa zgraditev učinkovitejšega sistema kalkuliranja in obračunavanja gospodarskih rezultatov. Ta organizacijska kakovost je še toliko bolj pomembna, ker se pojavlja v času stabilizacije jugoslovanskega gospodarstva, ki ima za cilj z vsemi potrebnimi ukrepi preprečiti nadaljnjo inflacijo v gospodarstvu. Zaviranje inflacije pa predstavlja za podjetje preusmerjanje: od reševanja notranjih gospodarskih problemov s pomočjo politike poviševanja prodajnih cen k notranjim organiza-

cijskim ukrepom, ki naj omogočajo intenzifikacijo dela vseh strokovnih služb in posameznih članov delovnega kolektiva.

Osnovni cilj poslovne politike za leto 1971 je torej čim uspešnejša prilagoditev družbenim stabilizacijskim ukrepom, ki bodo postopoma sprejeti. Ne glede na to, kakšni bodo ti ukrepi, pa bo delovni kolektiv nanje bolje pripravljen, če bo upošteval, da bo morala poslovna politika podjetja temeljiti na naslednjih elementih in njihovem vrstnem redu:

- zagotoviti bo morala tekočo plačilno sposobnost (likvidnost) podjetja,

- dopuščati v okviru tržnih možnosti tolikšen obseg poslovanja in proizvodnje, da bodo izpolnjene zahtevnosti po likvidnosti podjetja,

- operativno voditi delo kolektiva v okviru tega obsega poslovanja in proizvodnje

na ta način, da bo dosežen najmanj planirani finančni učinek celotnega poslovanja,

- zagotoviti, da se v prihodnjem letu ne bo zmanjšala reproduktivna moč kolektiva (sredstva skladov in amortizacije) in že doseženi realni povprečni osebni dohodki delavcev.

Na teh osnovah zgrajena poslovna politika bo terjala naslednje temeljne poslovne in organizacijske aktivnosti:

- nadalje skrajšanje veza-ve razpoložljivih obratnih sredstev,

- takšno organiziranje vseh proizvodnih faktorjev, da bi se dosegal obseg proizvodnje v potrebnem asortimanu in v skladu z obveznostmi do kupcev,

- planiranje, evidenco in kontrolo stroškov,

- z učinkovitejšimi organizacijskimi metodami zagotoviti nadaljnje povečanje in-

tenzivnosti in produktivnosti razpoložljivega dela.

Z navedenim ciljem intenzifikacije notranjega gospodarjenja imajo osnove gospodarskega plana za leto 1971 naslednjo vsebino:

1. Gospodarski cilji podjetja za leto 1971

2. Gospodarske naloge v letu 1971 na področju

- proizvodnje
- prodaje
- stroškov poslovanja
- ustvarjanja in delitve dohodka

- zaposlovanja in delitve osebnih dohodkov

- obratnih sredstev in likvidnosti.

I. GOSPODARSKI CILJI PODJETJA

V izhodišče postavljanja gospodarskih ciljev podjetja za leto 1971 je postavljena planska kalkulacija podjetja.

Njena izhodiščna vrednost izhaja predvsem iz tega, ker je v njej ugotovljen finančni učinek celotnega planiranega poslovanja podjetja v letu 1971 in so postavljene posameznim dejavnostim podjetja temeljne gospodarske naloge, katerih izpolnitev naj zagotovi doseganje planiranega finančnega učinka.

Planirani finančni učinek (dobiček) podjetja za leto 1971 naj bi dosegel stopnjo 3,0 %, s čimer tu ne bi storili napredka nasproti lanskemu letu. Njegova izvršitev pa je vezana na izpolnitev naslednjih gospodarskih ciljev:

- glede na tržišče za izdelke podjetja in povpraševanje po njih mora fizični obseg proizvodnje podjetja porasti najmanj za 14 % (z indeksom porasta 114),

- proizvodnja mora poslovati v okviru normiranih stroškov proizvodnje (planskih normativov brez upoštevanja vpliva nabavnih cen), pri čemer jih v najslabšem primeru ne sme presegati povprečno za 3,7 %,

- s prodajo je treba zagotoviti ustvarjanje pokritja najmanj v višini 24,6 % na normirane stroške proizvodnje ob planiranem obsegu in asortimanu proizvodnje,

- nabavna služba mora nabavljati materiale po cenah, ki ne smejo presegati cen v planskem ceniku,

- politika delitve osebnih dohodkov mora zagotoviti, da planirani osebni dohodki v okviru stroškov dela izdelave, splošnih proizvodnih stro-

(Nadalj. na 2. strani)

Pred obratom avtoelektrike stoji zahtevna naloga: za 26 % več ustvariti kot v lanskem letu z istim številom delavcev. Če bo skozi vse leto pri vseh članih te delovne enote tako veder obraz kot pri tej tovarišici iz oddelka plastike, bo zastavljena naloga gotovo izvršena.

PO 1686/1973

Uspešno posvetovanje

V dneh od 14. do 16. decembra 1970 smo imeli na Bledu komercialno posvetovanje za naše kupce »ostale embalaže« in kupce »pločevinastih izdelkov za široko potrošnje«.

Komercialna posvetovanja so naša stalna oblika sodelovanja s kupci. Ta oblika srečanj s kupci je po svoji pomembnosti prerasla prvotni pomen in obliko. Današnja posvetovanja, ki jih ne imenujemo več s tem imenom, so namenjena podpisovanju, sklepanju letnih prodajnih pogodb. Zato smo tudi spremenili ime teh srečanj in posvetovanja preprosto imenujemo »Komercialni sestanek za sklepanje pogodb«. Današnje ime teh srečanj ali posvetovanj zgovorno pripoveduje o namenu in ciljih, ki jih želimo s posvetovanji doseči. Seveda to ne pomeni, da so prvotni cilji posvetovanj zanemarljeni ali zapostavljeni, menimo celo, da smo posvetovanja z novo vsebino in obliko le dopolnili in izpopolnili. Sedanja vsebina — sklepanje, podpisovanje letnih pogodb, je rezultat določene razvoja, ki so ga naša posvetovanja doživela. Pred leti ne bi mogli organizirati posvetovanja z namenom sklepanja pogodb, ker stop-

nja medsebojnih odnosov tega še ni dovoljevala. S posvetovanji smo v tistem času poskušali najprej doseči nekaj osnovnih ciljev. Želeli smo izoblikovati sodobnejše poslovne odnose, ustvariti odnos vzajemnega zaupanja in s tem odpraviti staro, togo relacijo kupec—prodajalec. Istočasno pa smo se želeli prikazati in predstaviti kupcem kot najboljši in najkvalitetnejši ponudnik enakih proizvodov med več različnimi in konkurenčnimi proizvajalci pri nas.

V preteklih letih smo naše kupce na posvetovanjih seznanili s prodajno politiko našega podjetja za naslednje gospodarsko leto. Tako smo jih seznanili s prodajnimi pogoji in s cenami naših izdelkov. Pred leti je prevladoval vtis, da so posvetovanja sklicana samo za to, da bi kupce seznanili z novimi, višjimi prodajnimi cenami. Trudili smo se, da bi dokazali tudi nasprotno. Na posvetovanjih smo sprejemali določene obveze do naših pogodbenih

strank in smo te sprejete obveze izpolnjevali skozi vse poslovno leto. Zaradi tekočega poviševanja cen naših, večinoma uvoženih osnovnih materialov je bilo velikokrat težko spoštovati sprejete obveze. Vendar je prav tak odnos do pogodbenih strank postopoma le utrdil ugled našega podjetja in ustvaril nove pogoje prodaje, ki temeljijo na večjem zaupanju in na obojestranskem razumevanju.

Za razliko od prejšnjih let so bili letos naši kupci že vnaprej seznanjeni s prodajnimi pogoji; namreč vsem kupcem smo najmanj štirinajst dni pred posvetovanjem dostavili vse pismene materiale, prodajne pogoje in cene. Na ta način je odpadel večji del razprave, potreben za razlaganje in prepričevanja o pravilnosti in potrebnosti take prodajne politike. Način vnaprejšnjega seznanjenja s prodajnimi pogoji, to je s prodajno politiko, je skrajšal čas razprave na le najbolj potrebna pojasnila in razjasnitve. Tako je sama razprava postala kar najbolj efektivna in zgoščena, ves preostali čas pa je bil namenjen in tudi uporaben za sklepanje pogodb.

Na posvetovanjih od 14. do 16. decembra smo sklenili za približno 3.000.000,00 din pogodb. To je pomemben uspeh, ki nam bo v prihodnjih mesecih znatno lajšal komercialno poslovanje in zagotovil normalno proizvodnjo v začetku leta. Za področje »ostale embalaže« in

Dahlia

INDUSTRIJA KOZMETIČKIH PROIZVODA — BEOGRAD — ZEMUN — JUGOSLAVIJA

<p>"SATURNUS" — komercijala —</p> <p>LJUBLJANA Proleterska br. 4</p>	<p>NAŠ ZNAK: Nab. DS/MM VAŠ ZNAK:</p> <p>BEOGRAD-ZEMUN 28.12.70.</p> <p>DATAJNIČNI DRUM 12 TELEFON 608-078</p>
--	--

PREDMET:

Odmah po povratku sa vašeg komercijalnog savetovanja dostavili smo količine kutija koje treba da nam isporučite po ugovoru za 1971 godinu. Ovih dana upoznali smo i naše organe upravljanja o rezultatima komercijalnog savetovanja i tom prilikom posebno istakli značaj koji je imalo vaše savetovanje.

Smatramo da je savetovanje veoma uspešno. Posebno želimo da istaknemo organizaciju koja je po našoj oceni bila besprekorna. Isto tako smatramo pravilno orijentaciju na upoznavanje kupaca sa mogućnostima proizvodnje i uslovima prodaje u 1971 godini, što je u mnogome olakšalo naše planiranje poslovne saradnje sa vama. Stoga smo uvereni da će dalja saradnja još više pokazati od kolike je važnosti bilo savetovanje koje ste organizovali.

Na kraju zahvaljujemo na veoma ljubaznom i predusretljivom prijemu naših pretstavnika.

Drugaraki vas pozdravljamo.

KOMERC. DIREKTOR
Ljubomir Ristić

»široke potrošnje« imamo podpisane tako skoraj vse pogodbe. Zaradi tega bodo odpadla marsikatera potovanja v zvezi s sklepanjem pogodb, ki smo jih včasih skle-

pali na terenu vse do meseca aprila.

Vse to potrjuje uspešnost posvetovanj na Bledu.

Roman Kokalj

Uvajanje paletizacije v »Saturnusu«

Zaradi povečanja proizvodnje in želje po čim bolj enostavnem ter lažjem transportu so si po svetu omislili najrazličnejše pripomočke, kot so palete vseh vrst in kontajnerji.

Ker opažam, da je v našem podjetju mnogo ljudi, ki še ne vedo, kaj sploh je paleta, bi si za začetek odgovoril na dva vprašanja: »Kaj je paleta in kakšne vrste palet poznamo?«

1. Paleta je lesen podstavek standardnih velikosti. Velikost tega podstavka je 800 × 1200 ali 100 × 1200 mm. Višina palet pa je 144 mm. Te palete lahko prenesejo maksimalno težo 1000 kg. Namenjene so za večkratni prevoz, ker so čvrsto grajene. Rok trajanja je 2 leti. Grajene so iz mehkega lesa.

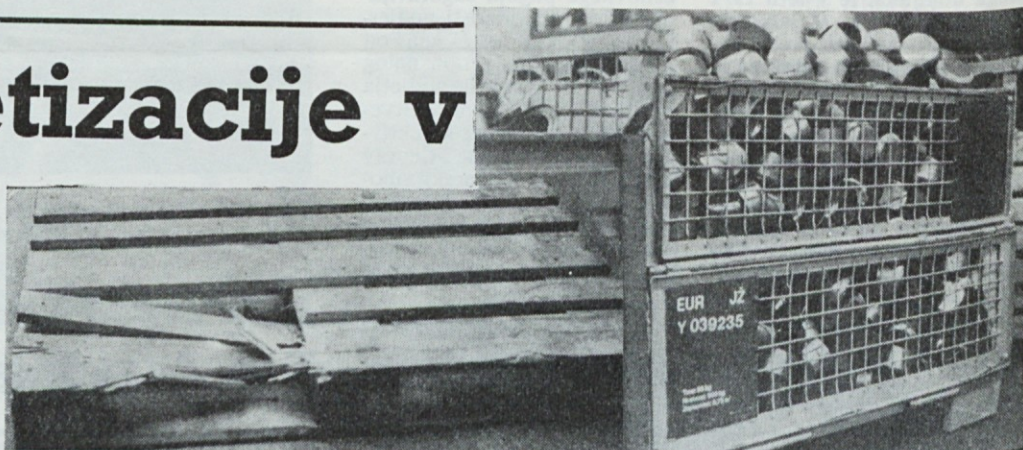
2. Boljše in varnejše so box palete. Te palete so izdelane iz kotnih profilov, mreže in lesenega dna. So zelo praktične in prikladne, ker se ena od stranic odpira. Na tej stranici je dvoje vrat, ki se odpirajo ene proti drugim, opremljeni sta s ploščicami za opis vrste pošiljke. Te palete so zlasti primerne za izdelke, ki so občutljivi na mehanske poškodbe.

Paletizacija je razmeroma nova oblika embalaže in moderne transporta med dvema proizvajalcema ali med

proizvajalcem in kupcem. Na podlagi dolgoletnih raziskav strokovnjakov s področja tovarnega transporta, so palete v standardnih merah, ki najbolj ekonomično izkoristijo skladiščni prostor transportnih sredstev kot so to na primer tovorni vagoni. Paletizacija je tako najbolj funkcionalna in ekonomična oblika transporta izdelkov, ki pride do popolnega izraza šele takrat, ko so za njo primerno urejene vse zahtevnosti pri vseh njenih uporabnikih in seveda tudi na železnicah. Osnovni dve potrebi pa sta ročni in strojni viličarji.

V zadnjem času smo nabavili 205 box palet. Te palete so namenjene za transport rezervoarjev, kajti ta artikel je za nas še posebno problematičen, kar se tiče transporta. Opazil sem, da sedaj uporabljajo te palete tudi za notranji transport, pri čemer se palete najbolj poškodujejo, ter za shranjevanje polizdelkov. Mislim, da teh palet ne bi smeli uporabljati za notranjo potrebo, kajti ena paleta stane 560 novih dinarjev.

Silvo Eržen

Fotografija prikazuje leseno paletu in box paletu iz kovinskih profilov. Leseno paletu vidimo poškodovano in bi opozorili voznike viličarjev, šoferje in transporterje, da so to drago plačane palete, ki morajo držati vsaj dve leti in jih naj zato varujejo. Niso to odpadna drva!

Dva nova izdelka

Ob letošnjem Novem letu so nam v tiskarni pripravili lepo presenečenje — dva nova izdelka. Prvi je litografiran pladenj, reprodukcija znanega slovenskega slikarja Joža Horvat — Jaki-ja, drugi nov izdelek pa je posebna samolepljiva etiketa za ta pladenj. Oba izdelka se dopolnjujeta in prikazujeta tiskarske zmožnosti naše tiskarne.

Reprodukcija slike Joža Horvat — Jaki-ja je bila izredno zahtevna in težavna naloga. Vendar so naši tiskarji uspešno opravili to nalogo, to dokazuje tudi navdušenje, s katerim

je avtor podpisal našo reprodukcijo. Tako je potrdil, da je naša reprodukcija opravljena verno in kvalitetno. S tem izdelkom želimo prikazati predvsem naše tiskarske zmožnosti. Marsikomu sicer pladenj s takim motivom ne bo všeč, vendar moramo povedati, da smo s tem pladnjem bolj želeli prikazati tiskarske zmožnosti, kot pa zadovoljiti vse okuse. Posebna novost tega pladnja je litografirano dno v eni barvi. Pladenj je s tem pridobil na uporabni vrednosti, pa tudi estetiki je zadovoljeno.

Ta novi izdelek je prvič opremljen s samolepljivo nalepko v simboličnih barvah naše zastave. Na tak način opremljajo pladnje in dekorativne škatle inozemska podjetja, pa tudi mi bomo sledili njihovemu zgledu pri novih izdelkih. Nalepnica je izdelana v tehniki sitotiska, ki je tehnološka novost našega proizvodnega programa.

Tiskarna nam je torej na začetku petdesete obletnice podjetja pripravila dva lepa izdelka, ki zagotavljata, da bomo do datuma uradne proslave našega jubileja dobili še kak nov izdelek.

Pogovor ob jubileju

20 let s Saturnusom

Smo v jubilejnim letu podjetja. Sklenili smo, da bomo zato v letošnjih številkah našega glasila objavljali več razgovorov z jubilarji dela in druge dogodke, ki so povezani z jubilejem.

Danes vam predstavljamo prva dva jubilarja dela, Sreča Vidergarja in Slavka Jakiča. Obema je 15. januarja poteklo 20 let dela v našem kolektivu, ker sta oba električarja in ker sta njuni življenjski zgodbi zelo podobni, smo ju na dan jubileja povabili na pogovor kar skupaj — v paru.

Oba sta rojena leta 1928 in oba sinova delavskih družin. Njuno mladost je zmotila vojna in ji dala svoj pečat. Srečo je živel v Zadvoru, Slavko pa v Polju, vmes pa je tekla boedeča žica okupirane Ljubljane. Starši obeh so se odzvali klicu boja proti okupatorju. Zato sta morala meščansko šolo v Mostah, ki sta jo obiskovala že drugo leto — tam sta se tudi spoznala — kmalu zapustiti. Zaradi staršev so se njima vrata šole zaprla. Bila sta doma. Ko je papirnica na Vevčah dala razpis za uk poklicev sta se oba prijavila. Da je Slavko lahko prišel na Vevče na preizkus, se je moral splaziti pod zastraženo boedečo žico, ker ni imel prepustnice. Sprejemno testiranje sta opravila z odličnim in bila tako sprejeta za uk električarja. Dolgo pa ni šlo. Dobila sta pismo prepoved obiskati tovarno, kot politično nezanesljiva. Slavko je šel za 8 mesecev na prisilno delo v Postojno, Srečo pa je doma kot edini moški pomagal; oče je bil od 1941 v partizanih. Po končani vojni sta z ukom nadaljevala, vključila sta se v dinamično življenje takratne izgradnje. Učenje, udarniško delo, mladinska organizacija in šport je bil njun moto življenja. Slavko je bil 1946 sprejet v SKOJ, 1947 v KPJ itd. itd. ... lahko bi še naštevali. Ko sta zaključila učno dobo, izpite in kadrovski rok, sta se spet vrnila v Papirnico. Potrebovali so kvalificiranih ljudi v proizvodnji — pri strojih. Tam pa nista zdržala. Mladostna želja po spoznavanju novega v svojem poklicu, je bila močnejša kot vse drugo, ki ju je vezalo na ta kolektiv. Odšla sta na isti dan — skupaj!

Kako, da sta se odločila ravno za Saturnus, saj je takrat kvalificiranih kadrov povsod primanjkovalo?

SREČO: Ko nama v Papirnici niso mogli ugoditi, da bi opravljala svoj poklic, sva šla na takratno posredovalnico za delo. Tam so naju z veseljem sprejeli in nama dali veliko izbiro. Hotela sva podjetje, kjer potrebujejo dva, da bova skupaj. Izbrala sva si Saturnus in šla pogledat. Sprejela nas je Mara — ki je še danes — in Urajnar Polde, ki je bil tedanji personalnik. Poklicali so še inž. Verčeka, ki se je z nama podrobneje pogovoril in naju povabil, da prideva delati že naslednji dan. Takrat so delali od 7 do 15 ure.

SLAVKO: Lep prijazen sprejem in tovariški pogovor z inž. Verčekom nama je bil dovolj za odličen vtis in mnenje o podjetju. To je bilo odločilno, da sva 15. januarja 1951 prišla delati v Saturnus.

Kako je takrat izgledal SATURNUS?

SLAVKO: Več kot pol manj ga je bilo videti, kot pa danes. Stari obrat z upravno zgradbo in nekaj barak je bilo vse. Na oddelkih so bile pod stropom transmisije z jermenicami, s katerih je bil preko dolgih jermenov prenos na posamezne stroje. V tiskarni so sestavljali nove stroje in pojavil se je prvi dvobarvni tisk.

SREČO: Bilo je okrog 400 delavcev. Imeli so starejšega priučenega električarja, kvali-

ficirana pa sva bila midva prva. Z elektriko se je delo takrat šele prav začelo.

SLAVKO: Kmalu ko sva prišla se je začela rekonstrukcija celotnega strojnega parka. Odstranili smo transmisijo in montirali posamičen pogon strojev s svojimi elektro motorji. To je bilo veliko delo. Delala je skupina Gaber, Gale, Dečman, Podržan, Hrastar, Jenko, Zavržan... teh se spomnim.

Kako sta se vključila v Saturnuško kolektivno življenje?

SREČO: Takratno družabno in politično življenje se sploh ne da primerjati z današnjim. Delovati je začel še športni aktiv s kegljaško, strelsko, šahovsko in drugimi sekcijami. Bil sem mlad in nabit z clamom, povsod sem hotel biti zraven.

SLAVKO: Imeli smo tudi pevski zbor in dramsko skupino, v kateri smo pripravili celo vrsto nepozabnih igranih uric. To skupino še danes pogrešam.

SREČO: V današnji menzi smo imeli oder, kjer smo pripravljali predstave. Tistih dni se res vedno rad spominjam in ne da se jih pozabiti, prav tako kot Eda Robiča ne, ki je bil eden najbolj marljivih na odru.

Kako je potekala vajina delovna pot skozi teh 20 let?

SLAVKO: Ko sva prišla sva bila polna idej in delovnega

poleta. Vzgojena sta bila v delovnem socialističnem duhu in takega tudi živela. V stroki sva imela podporo in razumevanje, še posebno od inž. Verčeka, ki naju je vneto spodbujal in navduševal za nove stvaritve. Leta 1956 sem naredil izpit za visoko kvalifikacijo in državnega obrtnega mojstra. Zahtevnost našega kolektiva je nenehno rastla, dobivali smo stroje iz evropskih držav, tovarna se je naglo večala, treba se je bilo nenehno izpolnjevati. Sedaj sem tik pred koncem diplome v srednji šoli moje stroke.

Ko govorim o mojih 20 letih v Saturnusu, ne morem, da ne bi omenil mojega velikega delovnega tovariša Sreča Vidergarja, s katerim sva družno, tovariško premagala marsikatero težavo. V teh 20 letih je bilo v tovarni ogromno narejenega in bile so zelo zahtevne naloge, ki sva jih uspešno rešila dostikrat samo zato, ker sva jih reševala mi-

Sreča Vidergar
glavni električar
obrata Zalog

SLAVKO: Vključevala sva dva skupaj. Vključevala sva se v družbeno politično in samoupravno delo, si prizadevala in bila veskoz borca za napredek podjetja.

SREČO: Namesto mene je že skoraj vse povedal Slavko, saj je moja delovna pot le z majhnimi razlikami drugačna. Le toliko, da nisem postal vodja elektro delavnice, ker je pač zato dovolj eden in, ker njemu beseda bolj gladko teče. Sedaj sem postal popol-

noma samostojen glavni električar v obratu Zalog, kjer sem že 8 let na razpolago dan in noč. V Zalogu bi vse šlo, le s plačo so težave, pa kaže, da bom končno le imel tako grupo kot jo ima moj dolgoletni delovni tovariš Slavko že drugo leto.

SLAVKO: Poleg drugega sva še izučila 9 mladih električarjev, kar za kolektiv tudi nekaj pomeni. Želim, da bi tudi ti bili podobni nama, ko sva bila v njihovih letih. Pa tudi Saturnus mora do njih pokazati določeno skrb, sicer nam bodo odšli.

SREČO: Danes so mladi taki. Naredi izpit, gre k vojakom in ko se vrne, hoče enako plačo kot jaz, ki že 20 let delam. Npr.: jaz imam 14 grupo, on pa 12, pa se še bolj pritožuje kot jaz.

Sta z razvojem Saturnusa zadovoljna?

SLAVKO: Jaz ne popolnoma. Ne zato, ker v kolektivu ni več nekdanjega delovnega vzdušja in samoiniciative. Nobenega interesa ni ne za red ne za disciplino in ne za izboljšave. Moram se spomniti časov, ko smo več dnevov in noči nepretrgoma delali, dokler ni stroj stekel. To je bilo takrat samo po sebi razumljivo, da je to treba. Danes težko zdržimo 8 ur. Danes je prevelika razcepljenost po strokovnih slojih.

SREČO: Sem zadovoljen, vendar bi bilo lahko še bolje. Morali bi poiskati vse možnosti, pa morda tudi delniško obliko osebnega vlaganja, da bi prišli do novih strojev za embalažo. Tu je gotovo še 70 odstotkov strojev starih kot tovarna in več.

Že od nekdanj so električarji mnogim nujno zlo v tovarni, nekaj posebnega in mislim na staro mentaliteto, da so Saturnusu potrebni pravzaprav samo tisti, ki so ob izdelavi škatelj, vsi drugi pa, da živijo od njihovega dela.

SLAVKO: Moj bivši mojster je rekel, da je električar v podjetju prepotrebno zlo in s tem se je treba sprijazniti. Seveda to pri ljudeh, ki vidijo samo sebe in svoje delo. Tega se še danes večkrat spomnim. Če stroj ne steče pravi čas je vedno kriv električar. Veliko smo že naredili montaž, ki nikoli niso dale nič od sebe, pa zaradi tega ni bil nikoli noben poklican na sodniško klop. Imamo npr. napravo, ki stoji 9 mesecev in noben ne ve ali bo ali ne bo stekla, jaz pa sem se zaradi tega že zagovarjal. Električarji smo večkrat po nepotrebem krivi. Zdi se mi, da je marsikatera nestrokovnost pokrita s kleveto električarja.

SREČO: Pri električarju se mora vzgojiti šesti čut. Brez

njega je hitro po njem. Ne da se brezglavo kar grabiti, samo enkrat ga lahko polomiš. Malo poklicev je tako nevarnih. Tov. Drnovšek pravi: »električar naj kar sedi, samo, da stroji tečejo«.

Na vajinem delovnem področju sta bila vsa leta prizadevna, napredna in uspešna. Sta enako tudi v zasebnem življenju?

SREČO: Hvala, kar gre. Malo je bilo težav z boleznijo, drugih pa ne. Sin se uči za grafičarja v naši tovarni, hči je v 6. razredu. Do stanovanja sem prišel preko žene in Papirnice. Moj konjiček je ribolov, nekoliko drsanja in smučanja, vendar največ prostega časa preživim ob vodi s trnkom.

SLAVKO: Ni šlo gladko, a šlo je in danes sem zadovoljen. S športom se rad ukvarjam, posebno pri streljih bi bil še rad, a škoda, da ni časa. Študiram, žena študira na pe-

Slavko Jakič, vodja elektro delavnice

dagoški. Drug drugemu si morava pomagati, razdeliti delo in čas, da zmoreva vse.

SREČO: Naključje je, da ima prav na današnji dan praznik tudi moja žena — rojstni dan.

Bosta še naprej ostala zvesta Saturnužana?

SREČO: Po 20 letih sem pognal že take korenine, da bi jih bilo že težko izruvati in odjadrat drugam. Prepričan sem, da se bomo še naprej razumeli in si ne bomo delali težav.

SLAVKO: Vse najboljše smo dali od sebe, želim pa še naprej dati, kar je v mojih močeh, le razumevanja si želim večjega, kar je pa večkrat težko do človeka, ki je že prav dolgo v podjetju in se ga šteje že za inventar. S takim se večkrat postopa, kakor se komu kdaj zljubi. Zelo sem navezan na mlado generacijo in upam, da bom pri njih našel tisto, kar sem pri starih izgubil zato, ker sem pre dolgo v Saturnusu.

P. S.

Ob tem jubileju se zahvaljujeva članom kolektiva, s katerimi sva na kakršen koli način sodelovala, za razumevanje in za vse kar so nama dobrega naredili. Želiva, da bi z razumevanjem še naprej premagovali vsakdanjost.

O pravilniku o informiranju in tajnosti podjetja

Na zadnji seji, ki je bila 15. I. 1971 je odbor za informiranje obravnaval osnutek pravilnika o informiranju in tajnosti podjetja. Potem ko so se člani odbora dodobra seznanili z vsebino tega splošnega akta, so ga potrdili in sklenili poslati v javno razpravo članom kolektiva. Predlog pravilnika bo v najkrajšem času po manjši redakciji poslalo — članom operativnega vodstva, članom SDE in drugim zainteresiranim delavcem — tajništvo organov upravljanja. Čeprav bo precej članov kolektiva dobilo predlog v roke in bo lahko v javni razpravi dalo nanj svoje pripombe je prav, da v skrajšani obliki podamo bistvene točke vsebine predloženega pravilnika.

Že na začetku moramo ugotoviti, da je ta pravilnik nov in da materija še ni dosledno razjasnjena, tako da bo mogoče v pravilniku opaziti tudi kakšne nejasnosti.

V prvem poglavju je v 2. in 3. členu določeno po kakšnih načelih se ureja informiranje in tajnost podjetja, in sicer govori pravilnik o informiranju naslednje:

Delavci imajo pravico biti obveščeni o gospodarjenju in poslovanju podjetja. Informacije morajo biti pravočasne, objektivne, celovite in razumljive! Za zagotovitev uspešnega sistema informiranja, je v podjetju posebna informativna služba, katere naloge in oblike dela so podrobneje urejene s tem pravilnikom.

O tajnosti pa, ki jo deli na državno, vojaško in poslovno tajnost, določa, da so jo dolžni varovati vsi člani kolektiva, vsi organi v podjetju in tudi tisti, ki opravljajo za podjetje neke naloge. Prav tako je določeno, da so vsi tisti, ki zapustijo podjetje, ali nehajo delati v njem tudi potem še dolžni čuvati katerokoli tajnost.

2. Poglavje nosi naslov »Načini in oblike informiranja« in ureja neposredno ter posredno načine posredovanja informacij. Med neposrednimi načini našteva predvsem zbor delavcev, sestanke in uvalne seminarje. Zbori delavcev so urejeni v 5. členu in je zanje določeno, da so način informiranja in vključevanje delavcev v razpravo pred sprejemom splošnih aktov podjetja, perspektivnega programa, letnega gospodarskega načrta in v drugih primerih, ko je potrebno dobiti formalna stališča članov delovne skupnosti.

Najpogostejši način za neposredno informiranje delavcev so sestanki, ki se uporabljajo predvsem za sprejem mesečnih operativnih planov, obravnavo njihove izvršitve in za obravnavo ter odločanje o pomembnejših vprašanih podjetja kot celote ali posameznih delovnih enot.

O obliki, ki pomeni realizacijo s statutom in drugimi splošnimi akti urejenih načel o informiranju novih delavcev pred vstopom na delo.

Med posrednimi načini informiranja je najpomembnejše tovarniško glasilo, ki je namenjeno informiranju delavcev o vseh pomembnejših vprašanih gospodarskega in družbenega življenja. Organi in način izdajanja glasila se

podrobneje uredijo s posebnim poslovnikom. Za glasilo ureja pravilnik vsebinsko opredelitev biltena, ki se izdaja po potrebi in služi hitremu in učinkovitemu obveščanju o najaktualnejših zadevah.

Svoje mesto v pravilniku je dobilo tudi ozvočenje, za katero se je že pred časom pokazalo, da je lahko zelo uspešno sredstvo za informiranje in sprostitvev delavcev med odmori.

Razen oglasnih desk ureja pravilnik tudi plakate, letake, različne razstave in druge oblike, ki se uporabljajo v primerih, ko gre za posebno pomembne akcije na gospodarskem, poslovnem ali samoupravnem področju.

le kot tehnični izvajalec.

Zanimivejše je določilo v pravilniku, ki skuša zagotoviti čim boljše in stalno posredovanje informacij informativni službi in določa, da so za posredovanje informacij informativni službi odgovorni vodilni delavci in tajništvo organov upravljanja. Dejstvo je namreč, da se pri vodilnih delavcih in v tajništvu organov zbira največ informacij, od koder jih črpa informativna služba.

V trenutku, ko informativna služba sprejme določeno informacijo, se začne proces informativne dejavnosti usmerjen v kolektiv. Informativna služba mora namreč informacijo oceniti in se nato

dela vseh organov v podjetju je lahko omejena le z določili o najrazličnejših zvrsteh tajnosti, ki nastaja v podjetju ali podjetje z njo razpolaga. Ker gre za izredno zahtevno in občutljivo vprašanje, pri katerem prihaja do izraza poslovna politika podjetja, je informiranje o zadevah, ki so označene za tajnost zadržana in izključna pristojnost glavnega direktorja.

Drugo področje informativne dejavnosti, o katerem smo že govorili je informiranje javnosti o življenju in dogajanju v podjetju. Zato dejavnost je nesporno, da mora stremeti predvsem za tem, da se v javnosti ustvari o podjetju kar najugodnejše mnenje. Ker že po svoji osnovni dejavnosti komercialni sektor in v njegovem okviru biro za ekonomsko propagando vpliva na javnost, je logično, da je tudi informiranje v njihovi pristojnosti. Ker pa v naši organizacijski strukturi poznamo tudi informativno službo, ki je oz. ki naj bi bila najbolje informirana služba v podjetju, je prav, da njeno dejavnost razširimo tudi na informiranje na vzven. Tako smo prišli do razdelitve tega področja, in sicer tako, da je informiranje javnosti v zadevah tehničnega in komercialnega značaja v pristojnosti Biroja za ekonomsko propagando, informiranje javnosti o zadevah družbenega in sa-

zaradi interesa splošnih družbenih medijev — tiska, radia in televizije. Gre za to, da dostikrat informiramo javnost o našem delu in življenju na iniciativo novinarjev in reporterjev, ki menijo, da bodo lahko neko vprašanje ali problem dobro obdelali, če bodo v material vključili tudi naše podjetje. V predlogu pravilnika je predvideno, da bi se naj vsi tisti, ki bi karkoli želeli vedeti o Saturnusu in to publicirati, obrnejo na informativno službo, ki jim bo odgovorila sama ali pa jim bo preskrbela odgovore oz. organizirala kontakt z odgovornimi delavci v podjetju. Informativna služba bo morala o teh kontaktih tudi voditi tekočo evidenco.

Za informativno dejavnost so še kako zainteresirani tudi organi upravljanja in izvršilni organi, ki s svojimi sklepi in stališči to dejavnost usmerjajo in vplivajo na njeno kakovost. 26. člen določa v skladu z določili statuta podjetja, da so glavne odločitve o informativni dejavnosti v pristojnosti delavskega sveta, v okviru teh odločitev pa samostojno sklepa o razvoju, oblikah in programu informativne dejavnosti Odbor za informiranje, ki pri tem opravlja zlasti naslednje zadeve:

— obravnava program informativne dejavnosti in ga predlaga delavskemu svetu v sprejem

— predlaga delavskemu svetu predračun izdatkov za predvideni program informiranja in v okviru odobrenih sredstev odloča o akcijah, predvsem pa o oblikah informiranja

— obravnava pravilnik o informiranju in poslovni tajnosti in ga predlaga delavskemu svetu v sprejem

— sprejema poslovník o izdajanju glasila delovnega kolektiva

— izvoli uredniški odbor tovarniškega glasila

— obravnava analize informativne službe o informiranosti delavcev in sprejema ukrepe za izboljšanje in večjo vsestranost.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Kadar je delo podobno, kot tu ob montažnem traku, se da marsikaj pogovoriti, ne da bi delo zato trpelo — temu pravimo neposredna oblika informiranja, kot so tudi sestanki, ki se štejejo za najbolj učinkovito. Žal se te oblike v tako velikem kolektivu ne da koristiti brez težav. Kljub vsemu pa bi po obratih enkrat mesečno morali biti sestanki.

V tretjem poglavju je urejena organizacija informativne dejavnosti, ki se deli na dejavnost, namenjeno članom kolektiva in na dejavnost, namenjeno javnosti. Za informativno dejavnost v podjetju skrbi informativna služba, ki samostojno organizira način posrednega informiranja, za katere je tudi odgovorna. Neposredno informiranje je v pristojnosti vodij delovnih enot in oddelkov, informativna služba pa nastopa pri tem

odločiti na kakšen način, to je posredno ali neposredno in v kakšni obliki — tovarniško glasilo, bilten, oglasna deska ali plakat, jo bo posredovala kolektiv. Zato je popolnoma logično določilo 16. člena, ki nalaga informativni službi dolžnost, da mora tekoče informirati kolektiv o poslovanju podjetja in posameznih enot, predvsem pa o delu in sklepih delavskega sveta ter vseh izvršilnih organov v podjetju. Javnost

moupravnega značaja zanimivih znanj, pa je v pristojnosti informativne službe.

Pri urejanju informativne dejavnosti na vzven smo s temi določili žele na začetku problematike, ker se bomo morali tako kot pri informiranju na vznoter odločiti za načine in oblike, ki jih bomo pretežno uporabljali. Razen te dejavnosti pa se pojavlja še druga, katere ne uporabljamo in predvsem ne programiramo, ampak nastane

»BRAČ — PLASTIKA« PROIZVAJA EMBLAŽO ZA FARMACIJO

V Sutivanu je začela obratovati novo zgrajena tovarna za proizvodnjo plastičnih artiklov »Brač-plastika«. Največji del kapacitete je angažiran na proizvodnji embalaže za kritje potreb domače farmacevtske industrije.

Novo tovarniške hale so postavljene na prostoru v velikosti 700 m², za katero je delovni kolektiv dal 2 milijona dinarjev. V tovarni so začeli delati novi stroji, kupljeni v Zvezni republiki Nemčiji. S tem je pravzaprav odprt proces popolne modernizacije v tem kolektivu, za katerega so v prihodnjem srednjeročnem planu planirali naslednja 2 milijona dinarjev za novo opremo.

Pres-servis

Samoupravni organi v decembru in januarju

● 4. decembra je bila 7. seja odbora za gospodarska vprašanja z namenom, da določijo vrednost točke za mesec november.

● 5. decembra je bila 7. seja odbora za delovna razmerja in izobraževanje. Na tej seji so obravnavali analizo odsotnosti z dela in vprašanja druge delovne discipline ter nekaj kadrovskih primerov. Vsled pomembnosti zaključkov te seje posredujemo sklepe v celoti:

1. Delovni čas za vse člane kolektiva le z izjemo glavnega direktorja je določen:

dopoldanska izmena od 6 do 14. ure,

popoldanska izmena od 14. do 22. ure,

nočna izmena od 22. do 6. ure,

DE tiskarna mora proučiti možnost uvedbe delovnega časa od 6. do 14. ure.

2. Direktorji obratov in sektorjev morajo biti dnevno obveščeni o zamudnikih.

3. Pravna služba mora izdelati sistem odgovornosti oz. disciplinskih ukrepov za zamudnike.

4. V obratih in sektorjih je treba uvesti dosledno evidenco vseh odsotnosti z dela s točnimi podatki (ime, priimek, vzrok, ura izhoda in čas povratka).

5. Službene izhode podpisujejo direktorji obratov in sektorjev, oz. od njih pooblašene osebe.

Izhodni listi za privatne izhode se morajo dvigniti do 7. ure dopoldan, za popoldanske izhode pa do 14. ure zato, da je o izhodu pravočasno obveščen obratovodja.

Na izhodni listek se mora vpisati mesto, kamor je delavec namenjen, v primeru, da gre za službeni izhod.

V primeru, da gre za privatni izhod, ki je dovoljen le ko gre za nujne opravke (sodišče, nesreča, zdravnik — specialist in podobno), pa sme izhod trajati največ 4 ure.

6. Med delovnim časom se delavec razen v zares nujnih primerih ne sme klicati z delovnih mest.

7. Za vsako nadurno delo se izda pismeni nalog s primkom in imenom osebe, ki ga bo opravljala ter predvideni čas dela. Po opravljenem delu odda delavec listek vratarju.

8. Komisija za družbeno prehrano in vodstvo menze naj proučita in pripravita predlog za vzpostavitev discipline glede prihodov na malico in kosilo.

9. Splošni sektor mora izdelati predlog evidence domačih in tujih obiskov.

10. Kadrovska služba izdelala do konca marca skupno z direktorji obratov in sektorjev plan dopustov za leto 1971.

11. Javljanje dopustov po telefonu se ne bo upoštevalo,

niti se ne bo reševala nejavljena odsotnost z dela.

12. Člani odbora so se zavzemali za uvedbo ur, ki odtisnejo čas prihoda na delavčevo kartico. Ure bi bile namočene v vsakem obratu za ostale službe pa bi bila skupna ura pri vratarju.

13. Problem odsotnosti bodo obravnavali posamezni obrati ter nam posredovali predloge.

14. Tehnični sektor naj prouči možnost uvedbe popoldanskega dežurstva, ker razen predelavcev v popoldanskem času ni nikogar v proizvodnji, ki bi skrbel za red in disciplino.

15. Odbor je odobril naslednje prošnje:

— VILAR JANEZU se odobri šolnina za 2. letnik strojne šole v vrednosti 140.000 S din.

— NIKOLIČ STANIMIRJU, izrednemu študentu 2. stopnje fakultete, ki je za 2. stopnjo opravil že polovico izpitov, se odobri šolnina in študijski dopust (strojna fakulteta).

— DOLNIČAR MARKU (strojna delavnica) se odobri povračilo šolnine izrednega študija na kovinski šoli v Ljubljani s pogojem, da študij uspešno konča.

— ING. GRUM JANEZU — 3. stopnja fakultete, se odobri študijski dopust (samo ob delovnih sobotah).

— Tov. KATJA KIRN — študent 2. letnika ekonomske fakultete z aktivnim znanjem francoščine in angleščine ter pasivnim znanjem nemščine se po uspešno opravljeni preizkusni dobi sprejme v redno delovno razmerje.

16. Z ozirom na to, da je nastal med člani kolektiva

večji interes za nadaljnje izobraževanje na različnih šolah, je za odobritev študijskih dopustov potrebno tudi soglasje direktorjev obratov in sektorjev.

● 18. decembra je bila 4. seja odbora za tehnično in požarno varnost. Na tej seji so bili predvsem obravnavani že stari sklepi, ki pa se še niso uresničili. Tako o poučevanju delavcev ob priliki premeščanja na druge stroje, o ponovni zadolžitvi varnostnega tehnika za preizkus znanja o varnosti, o ureditvi smetišča, ki je še posebno zanemaren v II. izmeni, o potrebi po ozvočenju tovarne za primer požara, in o kontroli gasilnih aparatov v počitniških domovih.

● 19. decembra je bila 8. seja odbora za gospodarska vprašanja s tremi točkami dnevnega reda: 1. Razprava o osnovah gospodarskega planiranja za leto 1971; 2. Razprava o gradivu, sestavljenem po sklepih seje odbora z dne 27. oktobra 70; 3. Obravnava obračuna poslovanja v obdobju januar—november.

● 21. decembra je bila 9. seja odbora za gospodarska vprašanja. Na tej seji so člani odbora nadaljevali razpravo z zadnje seje ter razpravljali še o poročilu z razprav o stroških po posameznih DE; o značilnostih skladiščenega poslovanja v letu 1969/70; o problematiki nadur; o obračunu poslovanja v letu 1970.

● 25. decembra je bila 10. seja odbora za gospodarska vprašanja posvečena točkam dnevnega reda: 1. Razprava in sprejem predloga osnov gospodarskega planiranja za

leto 1971; 2. razprava o predlogu glavnega direktorja o spremembi kategorizacije nekaterih delovnih mest; 3. določitev vrednosti točke in vprašanje novoletne nagrade.

● 8. januarja je bila 5. seja delavskega sveta podjetja, na kateri so razpravljali in sprejeli predlagani gospodarski plan za leto 1971, sklenili, da postanemo član novo ustanovljenega združenja CIV (Centar za izpitivanje delova i opreme motornih vozila) s članom v upravnem odboru tega združenja inž. Marjanom Gostinčarjem in namestnikom inž. Tomom Permetom. V zadnji točki so izvolili člane za odbor za narodno obrambo.

● 15. januarja je bila 4. seja odbora za informiranje. Na tej seji so pripravili dokončni predlog pravilnika o informiranju, ki bo dan v razpravo ter poslovnik in izdajanju glasila. Izvolili so tudi nov uredniški odbor »Glas Saturnusa«, katerega člani so: Mikolič Miloš — predsednik, Fani Žužek, Franc Oražen, Slavko Gerlica, Anamarija Verden, Tomo inž. Perme in Majda inž. Korošec.

● 18. januarja je bila prva seja odbora za narodno obrambo, kjer so si razdelili delovne naloge in v smislu zakonskih določil o narodni obrambi dogovorili za izvršitve najnujnejših potreb.

● 23. januarja je bila seja komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in ugotavljanje škode. Obravnavali so 12. kršilcev delovne discipline zaradi odsotnosti z dela, prilaščanja tuje lastnine, pijanosti in podobno. Dva od teh sta že pred časom seje več dni izostala z dela.

Izvoljen je odbor za narodno obrambo

Na podlagi 57. člena zakona o narodni obrambi imajo delovne organizacije dolžnost in pravico sodelovati pri obrambi dežele in so v ta namen dolžne opravljati ustrezne priprave na področju narodne obrambe ter izvrševati obveznosti in dolžnosti, ki jih določa zakon.

Da bi delovna organizacija zadostila tem dolžnostim je dolžna sestaviti svoje načrte za obrambo, in sicer:

1. Vojni načrt, to je načrt za organizacijo dela in proizvodnje v vojnih pogojih. Zagotavlja se potrebna tehnična dokumentacija, delovna sredstva in predmeti dela ter strokovno usposabljanje kadrov za delo v vojni.

2. Razvojni načrt, to so načrti za obrambo in zaščito svojih ljudi in sredstev ter v zvezi s tem ustanavljajo, opremljajo in poučujejo svoje enote teritorialne obrambe in civilne zaščite, zagotavljajo potrebna sredstva in opravljajo druge ukrepe za zaščito in reševanje pred vojnimi akcijami.

Za vso to aktivnost je odgovoren delovski svet delovne organizacije, v ta namen

pa ustanovi odbor za narodno obrambo — štab.

Naš delovski svet je že imenoval člane odbora za narodno obrambo. Ti so: Zdravko Rakušček — predsednik, Lovro inž. Verčko — podpredsednik, Janez Deisinger — član, Karel Smrekar — član, Slavko Gerlica — član, Ciril Vidmar — član, Viktor Gvardjančič — tajnik.

Najvažnejše naloge štaba za narodno obrambo se v našem statutu precizirajo v členu 79, in to:

— sprejema vojni načrt podjetja in predlaga DS razvojni načrt ter oba usklajuje z ustreznimi občinskimi načrti;

— vodi in usklajuje konkretne obrambne priprave delovne enote in enot civilne zaščite ter programira in organizira ustrezen strokovni pouk;

— z Mestnim svetom in z upravnim organom za narodno obrambo ter z organi drugih organizacij — podjetji — usklajuje organizacijska vprašanja;

— skrbi za izvedbo ukrepov pripravljenosti v neposredni vojni nevarnosti in v vojni;

— razporeja delavce v enote teritorialne obrambe, v enote civilne zaščite, obveznike delovne obveznosti pa na delovna mesta;

— organizira seznanitev delavcev z ukrepi v primeru vojne;

— predlaga DS ukrepe za razvoj in izpopolnjevanje obrambnih priprav ter sredstva zanje.

Za realizacijo obrambnih priprav in zaščito ljudi in sredstev v našem podjetju se formira teritorialna enota podjetja v okviru enot splošnega ljudskega odpora in štab civilne zaščite, na katerega so vezane sledeče enote:

— enota za obveščanje in alarmiranje,

— enota za tehnično reševanje,

— protipožarna enota,

— sanitetna enota,

— enota reda in varnosti,

— RBK enota (radiološka, biološka, kemijska),

— in RBK enota za dekontaminacijo ljudi (za skupne potrebe)

— skupno bo v teritorialni enoti in v enotah civilne zaščite zajeto preko 100 članov našega kolektiva.

RAZVESELJIVO ŠTEVILO ČLANOV, KI SO PRIPRAVLJENI DATI KRI

V januarju so bile vsem članom kolektiva razdeljene vprašalne pole o krvodajalstvu. S temi vprašalniki je koordinacijski odbor za krvodajalstvo želel ugotoviti število članov kolektiva, ki so kri že dali ali jo redno dajejo in one, ki so jo v prihodnje pripravljene dati.

Vrnjenih in izpolnjenih je bilo 1320 vprašalnikov. Iz njih je razvidno, da imamo čez 30 članov, ki so dali kri že po 7-krat in večkrat, da je čez 200 članov kri pripravljeno dati. In kar je še posebej zanimivo: vsi mladoletniki so napisali, da so kri pripravljene dati.

Za vzrok, da kri niso pripravljene dati je največ članov napisalo slabokrvnost, kar je naše zdravstvene delavce naravnost presenetilo, saj večino teh članov ni nikoli v ambulanto. Nekaj jih je tudi odkrito napisalo, da se bojijo.

Zdravstvena služba je vse tiste, ki zaradi mladoletnosti ali iz drugih njim znanih zdravstvenih vzrokov ni priporočljivo, da dajo kri, že izločila. Za vse druge pa bo prva letošnja krvodajalska akcija 5. in 11. februarja, časovno prilagojena za delavce obeh izmen.

Pričakujemo velik odziv, saj pri dobrih velikih stvarih Saturnužani nismo nikoli zaostajali.

V prihodnji številki našega glasila pa bomo nekaj krvodajalcev približe predstavili.

Konferenca o telesni kulturi in rekreaciji

Večkrat slišimo »splošen napredek Jugoslavije je velik« ali včasih še ... »izreden« in podobno. Tega se ne da zanikati. Naš splošni napredek je res velik. Toda to je tako kot s povprečjem osebnih dohodkov. Eni visoko, drugi globoko nizko. So področja, ki se počasneje razvijajo in so zato zaostala daleč zadaj. Eno od teh področij je telesna kultura, ki je ostala nerazvita in našim ljudem neprilagojena, tako da se jo le malo poslužujejo.

O tem spoznanju je govorila problemska konferenca o telesni kulturi, ki jo je sredi januarja organizirala Zveza mladine Slovenije. Splošna ugotovitev na tej konferenci je, da smo s telesno kulturo globoko zabredli in da se to očitno pozna na telesni pripravljenosti občanov, kar kažejo tudi rezultati raznih merjenj o fizični vzdržljivosti našega človeka. Zato je skrajni čas, da telesna kultura in rekreacija najdejo svoje mesto v naši samoupravni družbi in seveda tudi v proračunu.

Pozivom te konference vsej šolski in delovni mladini v Sloveniji, se je odzvala tudi naša organizacija ZM, ki je v ta namen 19. januarja organizirala konferenco o telesni kulturi v naši delovni organizaciji.

NAMEN KONFERENCE

Osnovni namen konference je bil, da mladina skupaj s

predstavniki športnega in rekreacijskega življenja v kolektivu analizira obstoječe stanje in poišče oblike ter načine, da bi tega v skupnem programu še izpopolnili.

Skupna ugotovitev je bila, da je le malo delovnih organizacij, ki imajo področje rekreacije in telesne kulture tako obdelano kot Saturnus. Tako razgibano in s tolikimi oblikami, da v njih lahko najde svoje mesto sleherni član kolektiva.

Celotna rekreacijska in športna aktivnost je grajena na samoupravnem organu — odboru za družbeni standard in rekreacijo, ki ima še pomožne organe kot so: komisija za upravljanje in poslovanje počitniških domov in koordinacijski odbor športnih sekcij.

Za letni oddih in izletništvo imamo dom v Velem Lošinjju, dom v Kranjski gori, kočo na Mali planini in 8 ležišč v brnariči na Voglu.

DRUGA PLAT ZVONA — ALI DVOGOVOR

— Tovariš direktor, prišel ...
 — Da, da, prišel — spet oni ...
 — Da, tovariš direktor, prišel sem ...
 — Kot vedno — saj sem vedel ...
 — Vam povedati, da nočejo ...
 — Kaj nočejo, saj do sedaj o tem ni bilo problema. Neštetokrat smo prestavili ves oddelek — vse stroje, pa so vedno hoteli. Saj so imeli nadure, akorde in še kaj ...
 — Ne, tovariš direktor, nočejo priti priklopiti tistega ...
 — Tistega, kotliča — naprave za preizkus, ki leži zavržen ob oknu? ...
 — Ne, ne, tov ...
 — A, da, ne to, torej naprave za plavo svetlobo, ki kaže »ŠKART«? ...
 — Ne, ne. Ta luč sedaj sveti na moji — na naši mizi ...
 — Ja, kaj pa potem? ... A, da, PEČ? No ja, ali je ta sploh rentabilna? To že, da s svojimi 60 KW posuši nekaj krp v eni uri, zdi pa se mi, da je ne bi bilo treba niti priklopiti ...
 — Ne gre za to peč, gre za ...
 — Morda za potrgane svetilke, ki jih vedno lomi viličar, za spremembo tudi kak nem zvočnik in še in še ...
 — Ne, ne, za tisti stroj gre ...
 — Ki je prišel zadnji? Nov, pa nihče ne ve, kako dela, ali naj se vrta na levi ali desni električni tok, kdo ima načrte zanj. No ja, naj pride sem grešni kozel ...
 — Tovariš direktor, veliko veste, toda jaz bi vam povedal še marsikaj, kar ...
 — Ne, ne vi. Naj pove še nekaj grešni kozel:
VSAKA STVAR ZAHTEVA SVOJ ČAS!
UČIMO SE NA NAPAKAH!
NE IŠČIMO KRIVCA ZA SVOJE NEZNANJE!
DELAJMO TAKO, DA BOMO VEDELI, KAJ DELAMO!
NE SPDMIKAJMO STOLA STOJEČEMU ČLOVEKU!
 in še nazajne:
POSLUŠAJMO OBE STRANI ZVONA!!

Slavko Jakič

Za športno rekreativno dejavnost obstajajo »kegljaški klub Saturnus«, planinsko društvo »Saturnus«, strelska sekcija, nogometna sekcija, smučarska sekcija in namizni tenis. Prav sedaj se ustanavljajo še šahovska in plavalna sekcija.

Za telesno kulturo in rekreacijo imamo na voljo vse telesno kulturne objekte športnega kluba »Slovan«, za kar obstaja poseben urnik dni in ur, ki so na voljo našim delavcem.

Pri tem ne smemo pozabiti, da je poskrbljeno tudi za duhovno kulturo. V ta namen imamo plačane sedeže v Drami, Operi in Mestnem gledališču.

Oblik je vsekakor dovolj. Problem obstoja:

1. Pri rekreaciji v odmoru med delovnim časom. Tega po vsej verjetnosti še dolgo ne bomo sposobni odstraniti, ker je močno pogojen z lokacijo tovarne, ker nam primanjkuje prostora za parke in rekreacijske objekte in ker smo le del jugoslovanske celote s svojo mentaliteto o tej obliki aktivnosti.

2. Pri premajhni zainteresiranosti članov kolektiva, da bi se polno posluževali vseh teh oblik — to velja še posebej za ženski spol in mladino.

Slednji problem predstavlja za našo mladinsko organizacijo najvažnejšo delovno zadolžitev — na tem področju aktivnosti.

Navdušiti in vključiti našo delovno mladino — še posebej pa naše tovarišice — v vse te obstoječe oblike rekreativne dejavnosti, jih tako duhovno in fizično osvobajati ostankov prastare mentalitete, da je ženska zato, da »dela in rodi« pomeni obenem: krepi delovno sposobnost delavcev podjetja in trdnost naroda. To je pomembna naloga!

Kaj je potomstvo napravilo za nas? Nič! Prav to delam tudi jaz za potomstvo.

Priznanje mladinski organizaciji

Saturnuški mladinski aktiv je v znak priznanja za uspešno in dolgoletno sodelovanje z vojniki-graničarji (vojašnica na Zaloški cesti) dobil ob 22. decembru, dnevu JLA, »Plaketo JLA«.

Delegacija graničarjev nam je plaketo izročila na sam praznik in nas pravzaprav prijetno presenetila. Plaketo je sprejel predsednik aktiva Silvo Ržen, prisotna pa sta bila še v. d. direktor splošnega sektorja Peter Marn in Miloš Mikolič.

V obrazložitvi odločitve za podelitev tako velikega priznanja JLA so poudarili predvsem uspešno sodelovanje v letih 1968 in 1969. Skupno praznovanje pomembnih praznikov, športna srečanja, kulturne in zabavne prireditve, posebno pa še ogledi tovarne in organizacija razgovora in seznanjanja vojakov njihove enote s samoupravo in delom kolektiva, je bistveno vplivalo na njihovo počutje in bivanje med odsluženjem roka v Ljubljani. Pri tem pa je potrebno poudariti še to, da je bil prav aktiv ZM pobudnik za pomoč in povezo s Saturnuškimi mladinci in vojaki.

V nadaljevanju razgovora pa smo ugotovili, da je prav v letu 1970 prišlo do zastoja v medsebojnem sodelovanju z obeh strani. Enota graničarjev se je namreč preselila iz vojašnice na Zaloški cesti na

Metelkovo ulico, mi sami pa smo imeli znane težave z vodstvom organizacije ZM. Ker je pri nas sedaj stanje urejeno in vsled velike povezanosti armije s prebivalstvom smo zaključili razgovor z obljubo o nadaljevanju sodelovanja v najuspešnejših oblikah; to so športna srečanja, ekskurzije in razgovor o tovarni ter družbeno-politično izobraževanje ob pomoči strokovnega kadra v JLA. V februarju ali marcu bo delegacija našega aktiva obiskala njihovo enoto, kjer se bodo seznanili z življenjem v njej in konkretizirali dogovorjene oblike medsebojnih stikov in poiskali še nove.

Plaketa JLA je tako spodbuda in obveza za vse nas.

Miloš Mikolič

Ne bi se smeli sramovati siromaštva. Veliko več je ljudi, ki bi se morali sramovati svojega bogastva.

Sreča — to so nova vrata, pred katerimi kot tele stoji nesrečnik.

So ljudje, ki se jim srca krčijo v enakem razmerju, v kakršnem se jim širijo denarnice.

To so mlade tovarišice ali, kot pravimo učeno, »ženska mladina«, ki jih ne moremo in ne moremo navdušiti za družbeno politično delo ali za naše športne sekcije. No, za te na posnetku to ne velja tako dobesedno, saj je bil ta posnetek narejen na mladinski konferenci.

Osební dohodki v občini Moste - Polje

Na 19. seji obeh zborov skupščine občine Moste-Polje, ki je bila 24. decembra, so bile sledeče pomembnejše točke dnevnega reda:

— Poročilo o izvrševanju sklepov 18. seje

— Odborniška vprašanja in zahteve po pojasnilih

— Poročilo o nadomestnih volitvah

— Problematika poslovnega uspeha delovnih organizacij in izplačanih osebnih dohodkih

— Razprava o osnutku zakona o skladih skupnih rezerv in o uporabi njihovih sredstev

— Finančne in davčne zadeve

— Uvedba postopka za redno likvidacijo gostinskega podjetja »Slovenske gorice« — Ptuj.

Ker so osebni dohodki vedno zanimiva tema, se bomo več dotaknili te točke, ki jih obravnavamo. Posredujemo vam kratek povzetek prikaza gibanja osebnih dohodkov v občini Moste-Polje v letu 1970:

Povprečni izplačani osebni dohodki na zaposlenega so se na območju občine v obdobju januar-november primerljivo z istim obdobjem preteklega leta povečali za 20%. Gospodarska in negospodarska dejavnost izkazujeta približno isto stopnjo porasta.

Povprečni osebni dohodki v gospodarstvu občine so se gibali med 960 in 2600 dinarjev ter v negospodarstvu med 990 in 2200 din.

Dinamika izplačanih osebnih dohodkov po posameznih mesecih v letu 1970 kaže sicer nekoliko večja občasna periodična izplačila v zadnjih mesecih letošnjega leta, vendar ne predstavlja bistvenega odstopanja od dinamike preteklih mesecev.

Iz razporeditve zaposlenih v velikostne razrede mesečnega osebnega dohodka je razvidno, da je v mesecu septembru 3,4% vseh zaposlenih prejelo osebni dohodek nižji od 800 din ter da pretežni del te kategorije zaposlenih odpade na gospodarstvo. V primerjavi s stanjem v mesecu marcu, ko je na to kategorijo zaposlenih odpadlo skoraj 8% vseh zaposlenih, pomeni to dokajšnje izboljšanje.

Pomembno je tudi, da je preko polovice vseh zaposle-

nih po razponu osebnega dohodka med 1000 in 1800 dinarjev.

Razmerje med najnižjim in najvišjim izplačanim osebnim dohodkom v mesecu septembru so v posameznih delovnih organizacijah zelo različna in se gibljejo v razmerju 1:2 do 1:7,5.

Velike razlike obstajajo tudi med posameznimi delovnimi organizacijami v izplačanih najnižjih osebnih dohodkih, tako da so se ti gibali v razponu od 600 do 1521 dinarjev; prav tako pa obstajajo velike razlike tudi v največjih izplačanih osebnih dohodkih, ki so se gibali v razponu od 200 do 7000 dinarjev.

V gospodarstvu so imeli letos najvišje povprečni OD v prometni dejavnosti (SAP in Javna skladišča), in sicer 1600 do 2060 dinarjev. Poleg teh se najvišje povprečni OD izkazuje še v Toplarni, Teolu, Kolinski in Indosu. Pri tem je treba upoštevati kadrovske strukture in dejavnost.

Razlike med najnižjim in najvišjim izplačanim osebnim dohodkom so znatno večje v gospodarstvu kot negospodarstvu, kar je pogojeno tudi z različno kvalifikacijsko strukturo zaposlenih v teh dejavnostih. Razmerja pa se močno razlikujejo tudi znotraj gospodarskih panog, saj imamo vrsto gospodarskih organizacij, kjer je bil najvišji OD od 6- do 7-krat večji od najnižjega (Žito — poslovna enota Šmartinska c., Kolinska, Vektor, AE — kmetijski obrati, Ellux, Papirnica, Izolirka, Saturnus). Razmerja v negospodarstvu pa se večinoma gibljejo 1:3.

Največ delavcev z nizkimi OD odpade na gospodarstvo, in sicer kar 90% nekvalificiranih delavcev. Od podjetij za mesec september vodi Saturnus s 109 zaposlenih z osebnim dohodkom do 800 dinarjev.

In še ena posebnost: najnižji osebni dohodek v septembru 600 din je bil izplačan z Železniško gradbenem podjetju, najvišji pa v Kolinski 7214 dinarjev.

Najvišji povpreček OD v novembru so izplačali v Olmi (3855 din), najnižji pa v Žimi (990 din) in v knjižnici Jožeta Mazovca (941 din).

delavcev; delovno razmerje je prekinilo 15 nekvalificiranih delavcev.

V mesecu decembru so se vrnili iz JLA 4 sodelavci: Bojan Anžur, Marjan Ambrož, Marjan Kolenc in Janez Kländer.

Na odsluženje kadrovskega roka je odšel Vojko Maksimovič.

V mesecu januarju pričakujemo iz JLA še deset fantov — naših delavcev.

Te dni sprejemamo prijave za učenje tujih jezikov. Prednost bodo imeli tisti delavci, ki jim je tuj jezik potreben pri njihovem delu.

Žene in organizacija poslov

Kristina Kolanž, sestra francoskega politika in avtorja »Ameriških izzivanj« Zak Zak Servan Šrebera, je napisala knjigo z naslovom »Žena in menandžment«. Sama je nad vse knjige presenečena, kajti knjigo prebirajo v glavnem le moške.

Več kot 120.000 kupcev je v kratkem kupilo knjigo »Žena in menandžment«, ki pa je ena od najbolj zanimivih in francoskem knjižnem trgu. Avtorica ima presenetljivo pojasnilo za uspeh svoje knjige: »Napisana je na način, da veliko moških spozna, kaj menandžment sploh pomeni«.

Prva njena teza o menandžmentu pomeni: »Organiziranje se da naučiti«. Resnica, samo tedaj, če se moderna žena potrudi, da študira literaturo o menandžmentu, namesto, da bi prebirala ilustracije o modi, kot je to revija »Elle«. Gospa Kolanž je dala tudi dober zgled in proučila moderno literaturo o menandžmentu, prej kot je pravila modernega vodenja podjetja spremenila v recepte za vodenje gospodinjstva.

Idejo za to delo je dobila pred letom in pol, ko je v tekstu znanega ameriškega strokovnjaka za menandžment Drukerja besedo moški preprosto zamenjal z besedo žena. Na njeno presenečenje, je ugotovila, da s tem smisel knjige sploh ni spremenjen. Drukovno osnovno vprašanje se v predelavi Kristjan Kolanž glasi takole: »Kako lahko današnje naloge obvladamo z istimi ženami kot dosedaj?« Obstaja samo en način: to kar je bilo dosedaj

prepuščeno izkušnjam in intuiciji, se mora sedaj spremeniti v logično in sistematično.

Moderna žena mora torej — pravi uspešna žena Kolanž — prav tako planirati obiske pri frizerju, koktele in letni oddih, kot menandžer planira nove proizvode ali širi kapacitete. Znana metoda slučaja »Havard Business Scholl« se lahko uporabi pri nakupu obleke kot pri nakupu tekočega traku za valjarno. Ssalnik za prah je — kot reče Kolanž — aparat kot so tudi druga proizvodna sredstva v tovarni in ravno tako je deležen vseh zakonitosti ekonomije kot druga investicijska oprema. Vsaka družina mora »problem definirati, analizirati, proučiti nekaj rešitev, izbrati najboljšo in nato preiti v akcijo«.

Avtor s podjetniškim duhom, šef nekega modernega časopisa in mati 4 otrok med 6. in 17. letom prizna, da »menandžerki v družinskem podjetju« ni lahko slediti osnovnemu pravilu menandžerstva, da ustvarja dohodek. Ona razen tega, ne more zaradi tega »odpustiti« moža ali otroke, ko oni s svojimi stalnimi spremembami v navadah in posebnimi željami ovirajo njene načrte v gospodinjstvu.

»Riniti glavo v pesek pred toliko problemi, privede do domačih katastrof«, opominja Kristina Kolanž. Ni več doba »starih mamic«, katera je svoje vsakodnevné nakupe lahko vpisovala v knjigo vezano s črno svilo; danes so barve res veselejše, toda problemi so postali bolj kom-

plicirani, kruh se plača vsak dan, vino vsako nedeljo, elektrika vsake 3 mesece, davek 4-krat letno, zavarovanje enkrat letno, avto enkrat v 2 letih, hiša v 15 ali 20 letih...

Svojim bralcem Kristina Kolanž zastavlja vprašanje: »Koliko gospodinj se je naučilo dobro organizirati?« Ona sama se je tega naučila. Ker ji je mati branila, da bi študirala tehniko (ker to ne pristoji deklici iz dobre družine), je končala politične vede in ekonomijo. Bila je v prvem redakcijskem štabu francoskega magazina »L'Express«, katerega je leta 1953 osnoval njen brat Zak Zak Servan Šreber, od leta 1964 pa do 1969 je bila glavni urednik. Takrat je spoznala, »da vodenje ni poziv, temveč metoda, katero se lahko uporabi v vsakem pozivu«. Žena, kakršna je Kolanž je samozavestna in lahko trdi, da bi tudi brez rodbinskega porekla imela uspeh in trdno je prepričana, da bi vsaka druga žena lahko naredila kariero kot ona. Toda: »Ženam manjka samo ambicij!«

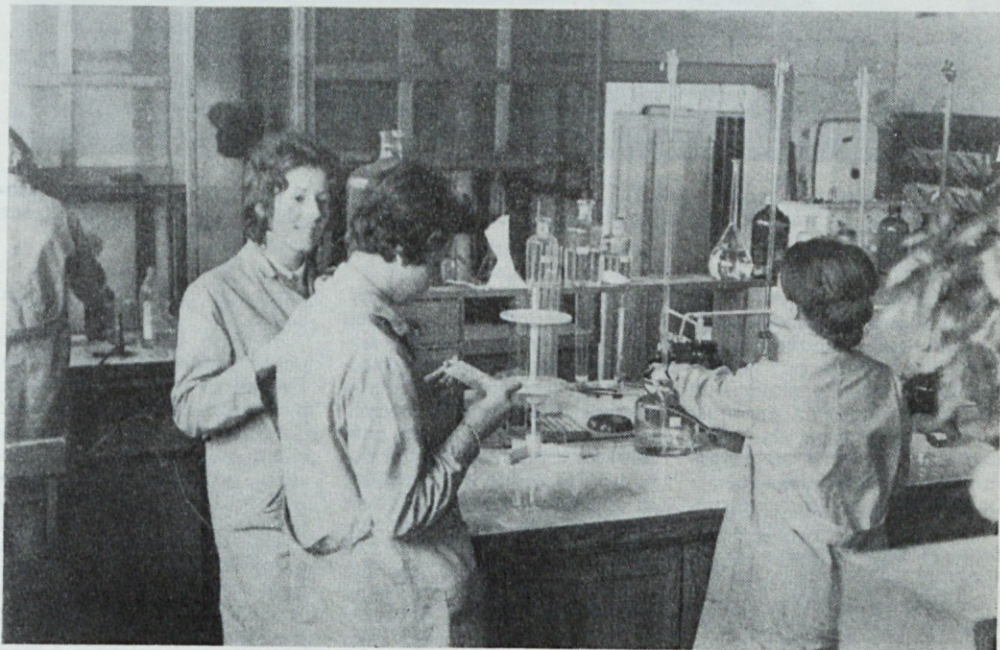
Kristina Kolanž, katera je poročena z enim od najbolj znanih francoskih političnih novinarjev, Žana Fernóna, je sposobna tako za upravljanje, in izdajanje lista »Le Jardin des Modes«, od aprila 1970 — kot prva žena — vsako jutro vodi prvo oddajo radio postaje »Europa 1«. Vsako jutro vstaja ob petih. Dela kot nora, v mesečno plačo 10.000 frankov. S to plačo pripada med najbolj plačane žene v Franciji. Smatra, da je ta plača odgovarjajoča, kadar se 20 let dela na izgradnji kariere kot moški.

Revija »Direktor«

*
Človek kaže sebe s svojim delom.

*
Kjer je iskrenost, tam je sočutje in pomoč.

*
Kadar sovražim, si kaj odzvamem; kadar ljubim, postajam bogatejši za tisto, kar ljubim.

Marsikateri Saturnužan še ne ve, da imamo pravi pravcati laboratorij s strokovnjaki kemije, ki raziskujejo svojstva lakov za zaščito pločevine in litografije naše prehrabene, kemične in farmacevtske embalaže.

**Kadrovške
INOVICE**

O vseh najvažnejših dogajanjih v kadrovskem sektorju v letu 1970 je bilo napisano že v novoletni številki našega časopisa.

V zadnjem mesecu preteklega leta smo sprejeli v delovno razmerje šest novih

Sindikati o osebnih dohodkih v letu 1971

S to informacijo pojasnjemo razloge, ki so botrovali stališču republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije ob sprejemu zakona o začasnih ukrepih pri določanju sredstev za izplačevanje osebnih dohodkov v letu 1971. Smatramo da vsebina zakona ni takšne narave, da bi stališča sveta Zveze sindikatov Jugoslavije bila obvezna za vse organizacije in organe sindikatov. Zato različna stališča o tem vprašanju ne morejo biti jabolko spora v sindikatih, kot to poskušajo prikazati nekateri komentarji v dnevnem tisku.

V prvih januarjskih številkah je nekaj jugoslovanskih časopisov zabeležilo neenotno stališče sveta Zveze sindikatov Jugoslavije in republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije glede zveznega zakona o začasnem omejevanju porasta osebnih dohodkov. Nekateri komentarji izražajo tudi mnenje, da to jabolko spora ruši enotnost sindikalne organizacije in da izjave članov republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije o tem zakonu ne temelje na trdnih osnovah.

bližkega sveta Zveze sindikatov Slovenije jasno govore o tem, da imajo sedanja delitvena neskladja določen vpliv — zlasti pri sedanjem načinu financiranja skupnih in splošnih potreb — tudi na splošno ravnen cen.

Zadnja še neobjavljena anketa centra RS ZSS za raziskovanje javnega mnenja, je vsebovala tudi vprašanja, ali bi bilo treba »zamrzniti« tudi osebne dohodke v delovnih organizacijah, 61 % delavcev je odgovorilo pritrdilno, vendar jih je 53 % mnenja, da je osebne dohodke treba zamrzniti samo v delovnih organizacijah ali panogah z visokimi osebnimi dohodki. Takšen visok odstotek enotnosti, zlasti še pri razmeroma velikem deležu (19 %) tistih, ki na to vprašanje niso vedeli odgovoriti, potrjuje poleg spoznanj ekonomske teorije in njenih raziskav pravilnosti osnov za oblikovanje političnih stališč slovenskih sindikatov na področju urejanja delitve osebnih dohodkov.

Restriktivnim ukrepom z dne 29. oktobra preteklega leta so se kmalu pridružili pisani in nepisani predlogi o

osebnih dohodkov v delovnih organizacijah.

Poslanci so 29. decembra izglasovali vladin predlog o omejevanju rasti osebnih dohodkov. Ali so s tem ignorirali delavski razred in sindikate?

V slovenskih sindikatih ocenjujemo, da vsebina — drugo je postopek sprejemanja omejenega zakona — ne nasprotuje odklonilnemu stališču sindikatov o linearni, administrativni zamrznitvi osebnih dohodkov. Menimo, da bi ga naši delavci v približno taki obliki, kot je bil sprejet — zlasti pa še ob upoštevanju republiških specifičnosti in začasnem delovanju — podprli v še večjem številu, kot je pokazala anketa. Nadalje menimo, da je ost zakona naperjena proti ekscesnim primerom, ki so po ekonomskih raziskavah nosilci demonstracijskega efekta in večanja razpona med rastjo globalne družbene produktivnosti dela in rastjo nominalnih osebnih dohodkov. Takšno spoznanje je prišlo do izraza tudi v objavljenih stališčih republiškega sveta Zveze sindikatov

slavije. Takšna soglasnost, ki je bila opravičljiva — in če hočete tudi obvezna — za stališča okrog linearnega zamrzovanja osebnih dohodkov. Pri tem zakonu, z začasno veljavnostjo, pa sploh ne gre za zamrzovanje osebnih dohodkov. To lahko vidi vsakdo, ki pozna vsebino zakona. Strinjamo se pa z ugotovitvijo, da kot sindikat nismo bili v zadostni meri iniciatorji

samoupravnega in družbenega dogovarjanja in da ne smemo samo kritizirati drugih, ne da bi bili kritični do samega sebe. Pridružujemo se stališčem sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, da čimprej pripravimo in sprejmemo — poleg predvidenih sprememb v gospodarskem instrumentariju — tudi ustrezne rešitve v politiki delitve dohodka in osebnih dohodkov.

Vojaki pišejo

va in vam, tovariš urednik, zaželel srečno in uspehov polno novo leto!

Lepo vas pozdravlja vaš sodelavec Stojan!

Stojan Tršan,
V. P. 2875/12
26002 Pančevo

Srečno in uspešno novo leto 1971 sta celotnemu kolektivu podjetja »Saturnus« zaželela še upokojenka tov. Francka Čemažar in vojak Tomislav Kovač.

Tovariši vojaki!

Vaše novoletne voščilnice kolektivu objavljamo s precejšnjo zamudo. Vi ste zamudili samo za kak dan, da jih nismo mogli objaviti v novoletni številki, mi pa sedaj kasnimo za ves mesec. Oprostite — se ne da drugače! Vaše želje kolektivu pa seveda ne izgubijo vrednosti. Veseli smo vas, da se oglašate in vam tudi mi želimo srečo in vse drugo lepo v letošnjem letu.

Enako se zahvaljujemo tudi upokojenki Francki Čemažarjevi in ji želimo prijetno, toplo leto 1971.

Pišite še!

Urednik

MINERALNE SNOVI V ČLOVEKOVEM TELESU

Veliko ljudi danes ve, da morajo zmanjšati uporabo kuhinjske soli, kadar bolehajo na ledvicah ali kadar žele shujšati. Zaradi tega se je razširilo mišljenje, da so mineralne snovi škodljive. Toda manj znano je, da primanjkljaj soli lahko povzroči posledice, čeprav jemo različno hrano. Da bi se to bolje razumelo, je potrebno opozoriti na neke podrobnosti. Našemu telesu je potreben 1 % mineralnih snovi. Od 3,5 kg mineralov, kolikor jih telo zadrži, odpade 2,5 kg na okostje, ostalo pa je razdeljeno na druge dele telesa. Ne smemo pozabiti, da se mineralne snovi neprestano izločajo z vodo, blatom in nojenjem, in jih je zato brezpogojno nadomestiti s hrano. S kalcijem, natrijem, kalijem, magnezijem, fosforjem in klorom telo vsebuje tudi takomenovane elemente sledi. Ti elementi sestavljajo okoli 0,4 do 0,6 % človekove telesne teže. Do sedaj jih je odkritih okoli 60 vrst. Nahajajo se v organskih spojinah: na primer v fermentu, hormonih in vitaminih. Najbolj znana je vloga železa. On je sestavni del krvne barve in dihalnih fermentov. Primanjkljaj železa povzroča slabokrvnost.

Eden od pomembnih pogojev za kakovostne izdelke in varno delo je, da predelavec »v dušo« pozna stroje, na katerih organizira delo delavcem svoje skupine. Na fotografiji Anton Meserko iz obrata Zalog.

Ne spuščamo se v ocene opisovanja raznolikosti stališč o vplivu osebnih dohodkov na inflacijo, želimo pa vendar opozoriti, da je v slovenskih sindikatih dosežena enotnost o tem vprašanju, da temu enotnemu stališču so pripomogle tudi ekonomska teorija in dosedanje raziskave o mehanizmu jugoslovanskega gospodarskega sistema. Če se osebnim dohodkom že oporeka vloga izključnega ali pretežnega dejavnika inflacije, pa v slovenskih sindikatih nismo zastopali tistih mnenj, češ, da osebni dohodki niso med povzročitelji inflacije. Sklepi zadnje seje predsedstva repu-

zamrznitvi osebnih dohodkov. Slovenski sindikati so na seji predsedstva sveta Zveze sindikatov Jugoslavije nasprotovali linearnemu zamrznjenju osebnih dohodkov in menili, da dobiva v nestabilnem ekonomskem položaju osebni dohodek žal vedno bolj politične in socialne elemente. Plenum republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je tudi odklonil zamrzovanje osebnih dohodkov. Izrekel pa se je za to, da bi federacija obvezala republike do določenega roka pripraviti ukrepe za učinkovito usmerjanje v skladu s temeljnim zakonom o ugotavljanju in delitvi dohodka in

Slovenije dan po sprejemu zakona.

Menimo, da zakon, ki prepušča republiškim ali pokrajinskim zakonom, da v skladu z ekonomsko upravičenostjo dovolijo posameznim grupacijam oz. delovnim organizacijam povečanje osebnih dohodkov tudi za več kot 11 %, ne more biti jabolko spora okrog različnega stališča republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in sveta Zveze sindikatov Jugoslavije. Če je zakon v praktični uporabi časovno in teritorialno specifičen po republikah, ni potrebna soglasnost na ravni sveta Zveze sindikatov Jugo-

Spoštovani tov. urednik!

Spet je minilo nekaj časa in odločil sem se, da vam napišem nekaj vrstic. Najprej pa seveda Vas in in vse Saturnužane tovariško pozdravljam.

Zahvaliti se vam moram za poslano novoletno čestitko in darilo, katerih sem bil zelo vesel. Še enkrat najlepša hvala za pozornost, ki ste jo s tem izkazali.

O vojaškem življenju raje ne bi pisal, saj ga vsi dobro poznate.

Ob tej priliki pa Vam in vsem članom kolektiva Saturnus želim srečno in uspešno poslovno leto 1971!

Srečno novo leto bi zaželel tudi vsem mojim kolegom v vojaški suknji! Srečno!

Vaš nekdanji sodelavec

Milan Zupančič,
V. P. 8977/1
36002 Kraljevo

Tovariš urednik!

Po 16 mesecih vojaškega roka se vam prvič oglašam. Prejel sem »Glas Saturnusa«, katerega sem bil zelo vesel. Zdaj vam lahko napišem nekaj vrstic. Prvo naj bo to, da se čez mesec dni vrnem med naše Saturnužane!

Drugo pa je to, da me zanimajo nekatere stvari, na katere mi, prosim, odgovorite. Problem je šport. Imam nekaj vprašanj, ki se mi zdijo precej težka. Prvo me zanima, če je v nogometnem moštvu še kakšno prazno mesto. In kdaj bo dograjeno kegličišče?

Za konec mojega pisanja in seveda ob koncu leta bi vsem članom našega kolekti-

Postajamo ljudje brez mišic

Tudi pri nas so bolezni srca in ožilja eden najpogostejših vzrokov smrti. Tako pravi zdravstvena statistika. Skoraj 66 % fantov, ki so pregledani ob prihodu v vojsko, ima kakšno deformacijo telesa. Zatem je vse več ljudi, ki v «najboljših letih» postanejo invalidski upokojenci. Danes se ve, da je vzrok tem statističnim podatkom pomanjkanje fizične aktivnosti pri mladih in zaposlenih ljudeh. Obstaja resen predlog, da se tudi pri nas začne negovati kult fizične rekreacije in gibanja.

Profesor Kipping, načelnik Interne klinike v Kölnu, pravi: Duševno in telesno utrujen človek izhaja iz našega sededečega načina življenja. Avtomatizacija krajša delovni čas. Naravno, na ta način se zmanjšuje obremenjenost telesa in to je potrebno nadomestiti z večjim ukvarjanjem s športom.

S telesno kulturo je potrebno pričeti že mladih nog. Ne bi smeli slišati matere, ko kregajo otroke v parkih: »Ne teci, padel boš!« Napačno je tudi dovoliti tolikšnemu številu naših deklet v šolah, da so opravičene telesne kulture.

Mlahave, slabe mišice se lahko ojačajo samo z vajami in gibanjem na svežem zraku. Pri večjem fizičnem naporu srce močneje utripa, krvni obtok in dihanje se večata in večja količina kisika prihaja v tkivo in mišice. Vse

to pa preprečuje skleroza in izgubo elastičnosti ožilja.

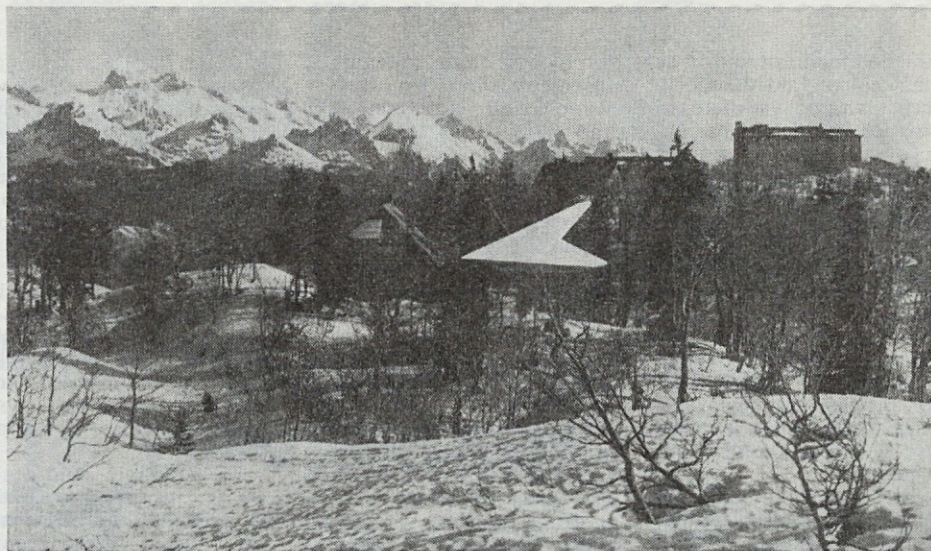
Neka anketa naših športnih zdravnikov je pokazala, da se s športom v delovnih dnevih bavijo le 4 % moških med 20. in 29. letom, med 30. in 40. letom nihče od zaposlenih moških nima časa za šport in rekreacijo, a po 40. letu se najde samo 1 na 100 na športnem igrišču.

Vikend je tudi pri nas dobil »pravo državljanstvo«, posebno pa še, odkar delovne organizacije prehajajo na 42-urni delavnik. Tudi v dneh vikenda je bavljenje s športom slabo. Anketa je pokazala, da se vsak 20. moški in 50. ženska poskušata malo razgibati.

Ljudje ničesar tako malo ne negujejo kot svoje telo, pravijo izkušeni zdravniki. V 30. letih življenja človek doseže vrhunec telesne sposobnosti. A v 40. in 50. letu se že zdravi zaradi visokega krvnega pritiska, skleroze in opravlja dieto za hujšanje.

»Sedeči način življenja« je potrebno iz osnove menjati, takoj začetni s telesnimi vajami in gibanjem na svežem zraku, hojo, tekom. Nekaj prostega časa bo našel vsak, če je še toliko zaposlen, da ga bo posvetil telesni kulturi, saj so že stari Rimljani vedeli: »V zdravem telesu je tudi zdrav duh!«

»Magazin«

NA VOGLU VAM JE VSAK DAN NA VOLJO 8 LEŽIŠČ IN POPOLNA OSKRBA

Prijetna brunarica »Bohinjka« v idiličnem gorskem okolju — samo 5 minut od zgornje postaje gondole in ravno toliko do vlečnic — vas dan za dnem bolj nestrno pričakuje.

Na Voglu se prav zdaj začnejo najlepši sončni dnevi z idealno smuko. No, če ne smučate se lahko sprehodite ali popeljete s sedežnico prav na vrh, kjer vam bo srce vriskalo ob pogledu navzdol. Za počitek boste lahko legli v ležalnik pred kočjo in mežikali v sonce, ki vas bo okrasilo z najlepšo barvo južnih dežel.

Na Voglu je res za vsakega. Kar pa je največ — skoraj zastoj. Imamo 4 ležišča v sobah in 4 ležišča na skupnih ležiščih. Cena penziona za člane kolektiva in ožje svoje je v sobi 30 dinarjev, na skupnih ležiščih 25 dinarjev.

Da bi zagotovili čim boljše izkoriščenost bivanja, je treba ob prijavi pri referentu za poč. domove plačati akontacijo 50 dinarjev, celotni znesek pa poravnati najkasneje 6 dni pred odhodom na Vogel, sicer rezervacija propade, ležišča pa se oddajo drugim interesentom. Člani kolektiva! Že danes se odločite, da boste del dopusta izkoristili v zimskem času, na snegu — na Voglu. Prijavite se!

Poapnenje žil se začne po 35. letu življenja

Osebe srednjih in starejših let žive čisto v neprestanem strahu, da zbolijo zaradi raka. Rak, v resnici iz dneva v dan zahteva nove žrtve. Ali obstaja že mnogo pogostejši vzrok smrti: skleroza, t. j. poapnenje krvnih žil. To je bolezen, katera se ne more pozdraviti, lahko pa se ji ustavi tok napredovanja z zdravili, največkrat pa z spremenjenim načinom življenja.

Kaj je pravzaprav skleroza? Enostavno povedano, skleroza je nabiranje apnenca na notranjih straneh krvnih žil, tako nekako kot se useda apnenec na stenah posode, ki jo rabimo za gretje vode. Če se usedanje nadaljuje, lahko nastopi srčna ali možganska kap, včasih pa odmirajo posamezni deli telesa. Čudno je, da se nihče ne boji poapnenja. Mogoče zaradi tega, ker se pojavlja ta bolezen neobčutljivo in v začetku ne povzroča nobenih težav. Krvne žile našega telesa so dolge nekaj kilometrov. Ko smo mladi, so arterije mišičaste in

elastične. Po 35. letu starosti pa se v stenah žil tu in tam pojavijo manjše poškodbe, ki jih telo hoče »popraviti« tako da začne na stene odlagati apnenec. Tako se začne poapnenje žil.

Skleroza ima različni tok in se pojavlja na različnih delih telesa. Lahko poapne velike arterije; tudi to se ne občuti, lahko poapne tudi drobne žilice (lasnice), kar povzroča neugodne težave, poapne lahko srčne koronarne žile, kar povzroča srčne krče. Če poapne žile v mozgu, se pojavlja pozabljenost in vrtoglavica, včasih popusti tudi vid in sluh. Poapnenje arterije črevesa povzroča napihnjenost, poapnenje arterije nog krče in čire.

Napredovanje poapnenja je nevarno tudi zaradi tega, ker se pri poapnenju žil lahko naredijo krvne kepice. Kot vidite je slika bolezni različna in je tu ne moremo izčrpnost — podrobno prikazati.

Prav gotovo vsakega zanima, če se skleroza da preprečiti? Pri današnjem stanju znanosti, na žalost, ne. Ali se lahko njen tok učinkovito ustavi? V nekaj besedah se lahko podajo najučinkovitejši nasveti proti tej bolezni: pazite se preveč mastne hrane, pijte in kadite umirjeno in ne jejte več, kolikor telo potrebuje! Predvsem se priporoča sveža hrana v obliki sadja in solate. Pazite na redno prebavo! Ne zanemarjajte gibanja. V mladosti se ukvarjajte s športom, v srednjih letih z gimnastiko, v starosti pa ohranite gibljivost z rednimi sprehodi!

Če se boste držali teh enostavnih in lahko dosegljivih nasvetov, se vam ni treba bati skleroze niti v visoki starosti, ko bi ta bolezen lahko prešla v težje oblike.

»Naše zdravje«

Lado Prošek na svojem konjičniku v obratu Zalog, kjer že 11 let opravlja to delo.

GLAS SATURNUSA, glasilo delovnega kolektiva tovarne Saturnus, Ljubljana, Ob železnici 16, tel. 313-666 — Ureja uredniški odbor: Miloš Mikolič, Fani Žužek, Franc Oražen, Slavko Gerlica, Anamarija Verden, inž. Tomo Perme in inž. Majda Korošec. Odgovorni urednik: Slavko Gerlica, telefon 313-666-78 — Tiska Tiskarna PTT Ljubljana — Rokopisov ne vračamo.

Smučarski tečaj 71

Po enoletnem premoru se naš športni aktiv odločil, da organizira za vse tiste, ki bi se radi izpopolnili oz. naučili smučanja, tečaj smučanja. Najmanjše število prijaviteljev naj bi bilo 10. Da smo preslegli to število smo čakali celih štirinajst dni. Končno nas je »pristalo« na seznamu 14 neustrašenih, od tega kar 5 žensk.

Kranjska gora nas ni sprejela sončna, od celega tedna smo samo en dan gledali sonce, drugače pa megla, dež in sneg. Toda volje je treba in vse se lahko naredi in mi smo jo imeli.

Še isti večer sta vaditelja Sašo Kralj in Matija Radelj sestavila listo skupin. V prvo skupino so prišli smučarji z že nekaj znanja, v drugo pa začetniki.

Tečajniški dnevi so bili skoraj enaki. Ob 10. uri zbor pri »Mojci«, nato malo »štampanja« za ogrevanje in potem vsaka skupina na svoj kraj smučišča. Vadili smo marljivo do 14. ure in če je kdo

hotel, je še malo potegnil. Z nošenjem smuči in čevljev nismo imeli problema, ker smo jih imeli v hrambi hotela »Prisanka«.

Teden se je nagibal h koncu, znanje se je večalo, kondicija pa tudi in vsi smo nestrpno čakali petek, kajti ta dan je bilo treba pokazati, kaj smo se naučili. Za vaditelja pa ravno tako, kaj sta nas naučila.

Na predvečer tekmovanja smo ustanovili posebno komisijo (Mitja — Sašo), ki sta pobirala lističe za športno stavo. Na stavni listič, na katerega si stavil oz. prognoziral prva tri mesta iz prve in druge skupine, si vplačal 2 ND. Vplačanih je bilo 13 lističev. Večer dvomov in upov. Kot vsi športniki smo se tudi mi kmalu znašli pod toplo odejo ter premišljevali o naslednjem dnevu in v teh mislih tudi zaspali.

Ravno ta dan pa je snežilo kot za stavo. Od doma do Prisanka nas je bilo že večina mokrih. Vztrajali smo.

Sašo in Matija sta postavila prognozo na »Kekcu«. Pihali in pljuvali smo na zasneženo in zaroseno steklo očal, brisali z robčki, seveda tudi kletvic na tako »lepo« vreme ni manjkalo. No, ker smo bili vsi na istem, smo se tudi s tem potolažili.

Najprej je startalo 7 tekmovalcev prve skupine, in sicer 2-krat, nato pa še 6 tekmovalcev oz. tekmovalk iz druge skupine. Potem tekmovanja ne bi opisoval, ker je sedaj sezona za to — vse to lahko zasledite v časopisih, televiziji itd.

Vsi veseli in suhi smo se ob 16. uri zbrali v jedilnici in prisluhnili objavi rezultatov. Večjih presenečenj ni bilo. Novost na tem tečaju je bila, da so podelili vsem tre mzmagovalcem obeh skupin medalje, in sicer zlato, srebrno in bronasto.

Med rezultati športne stave je zanesljivo dobil in pobral vse smučar, ki obeta, Vili Pogačnik.

Ob zaključku se zahvaljujemo ceoltnemu osebju poč. doma v Kranjski gori, kakor tudi športnemu aktivu, ki nam je omogočil to vrsto zdrave rekreacije v naravi. S tem smo dobili nekaj novih talentov, ki se bodo še to sezono borili za čim boljšo

GROZEČA NEVARNOST — ni še maj in zima nam še ni prav pokazala svoje zobe. Zato ne bo odveč priporočilo, da se večkrat ozrimo tudi nad naše glave. Od tam rada preži ledena smrt. Posnetek iz naše tovarne.

uvrstitev na tovarniških tekmah.

Kot na vseh zborih, sestankih tudi jaz ugotavljam, na žalost, da se naših izletov v

naravo udeleži zelo malo število članov oz. članic iz proizvodnje! Kaj je temu vzrok?

Marjan Jakop

Znak PD

»Saturnusa«

Na razpis za simbolični znak »PD Saturnus« je bilo poslanih veliko najrazličnejših osnutkov. Izbran je bil ta, ki ga objavljamo. Seveda ta ni v barvah in zato ne pride do pravega izraza. Avtor osnutka je Slavko Gerlica.

Znak bomo uporabili tudi za izdelavo društvenih značk večje velikosti, v barvnem emajlu, ki jo bo lahko kupil le član našega društva.

AKCIJA »101 SATURNUŽANKA NA TRIGLAV« — Za akcijo »101 Saturnužanka na Triglav« se je do 29. januarja prijavilo že 51 tovarišic, 10 iz tiskarne, 26 iz montaže AE, 11 iz štirioglatega oddelka embalaže in 4 iz skupnih služb. Akcija bo po vsej verjetnosti 24. septembra — točen datum in vse drugo bomo še v kratkem sporočili.

Prijave bomo sprejemali le do številke 101, zato pohitite!

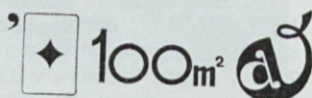
ČLANARINA

»PD SATURNUS«

NESPREMENJENA

Obveščamo člane društva in druge simpatizerje, da že lahko obnovijo članstvo za leto 1971 ali se na novo vpišejo. Članarina ostane nespremenjena, in sicer: za pionirje do 14. leta je 3 din, za mladince do 18. leta ali študente do 26. leta je 5 dinarjev, za druge člane pa 10 dinarjev. S članstvom lahko koristite popust za prenočevanje, v katerikoli planinski postojanki v

Jugoslaviji.

NA VSAKO POŠILJKO POŠTNO ŠTEVILKO!

S 1. januarjem 1971 so naše pošte uvedle v naslove vseh vrst PTT pošiljk poštne številke. Namen tega ukrepa je, da omogočimo poštam pri njihovem delu s pošiljkami v pogojih vedno večjega prometa UPORABO RAZNIH STROJEV ter s tem večjo hitrost in zmožljivost poslovanja. Pri jugoslovanskih poštah je to novost, ki se je drugod po svetu že davno uveljavila.

Poštna številka mora biti označena v isti vrsti kot naziv pošte. Napišemo jo pred naziv pošte, presledek naj bo najmanj 5 do 10 mm, če pišemo naslov z roko in vsaj za dva ali tri znake, če pišemo naslov s strojem.

Na primer:

Margetič Milan

Zaloška 5

61000 Ljubljana

Poštna številka v naslovu ne sme biti niti podčrtana niti zaokrožena. Vedno jo napišemo v celoti, brez okrajšav in z vsemi petimi številkami, ne glede na to, če se morda konča z eno ali več ničlami.

Knjižico s poštними številkami vseh jugoslovanskih pošt s podrobnejšimi navodili so dobila vsa gospodinjstva pri nas. Shranite jo na dostopnem mestu in jo uporabljajte pri naslavljanju vseh vaših pošiljk!

SPREMENJEN KOLEDAR PROSTIH DNI

V novolebni številki »Glas Saturnusa« smo že objavili koledar prostih dni, ki pa ni bil najbolj primeren zaradi delavcev v izmenah. Danes objavljamo popravljenega, ki bo zagotovo pravi. Vsi prosti dnevi so podčrtani!

JANUAR	FEBRUAR	MAREC	APRIL	MAJ	JUNIJ	JULIJ	AVGUST	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
<u>1 P. NOVO LETO</u> <u>2 S. MAKARIJ</u> <u>3 N. GENOVEFA</u>	1 P. IGNAC 2 T. MARIJA 3 S. BLAŽ 4 Č. BOJANA 5 P. AGATA 6 S. DORA <u>7 N. KSENTRA</u>	1 P. ALBIN 2 T. RADOŠ 3 S. MILENA 4 Č. KAZIMIR 5 P. JANEZ 6 S. DANICA <u>7 N. TOMAZ</u>	1 Č. HUGO 2 P. FRANC 3 S. HELENA <u>4 N. IZIDOR</u>	1 S. PRAZNIK D. <u>2 N. BORIS</u> 3 P. ALEKSANDER 4 T. CVETO 5 S. MIRAN 6 Č. JANEZ 7 P. STANKO 8 S. VIKTOR <u>9 N. DAN ZMAGE</u>	1 T. RADOVAN 2 S. ERAZEM 3 Č. PAVLA 4 P. FRANC 5 S. VALERIJA <u>6 N. ZDENKO</u>	1 Č. BOGOSLAV 2 P. MARIJA 3 S. NADA <u>4 N. DAN BORCA</u> 5 P. ANTON 6 T. DUSICA 7 S. CIRIL IN MET 8 Č. SPELA 9 P. VERONIKA 10 S. LJUBICA <u>11 N. OLGA</u>	1 N. PETER 2 P. BOJAN 3 T. LIDIJA 4 S. IDA <u>5 N. LOVRENC</u> 6 P. LJUBA 7 S. KAJETAN <u>8 N. MIRAN</u> 9 P. JANEZ 10 T. LOVRENC 11 S. SUZANA 12 Č. KLARA 13 P. LJILJANA 14 S. DEMETRIJ <u>15 N. MARIJA</u> 16 P. ROK 17 T. RADOVOJ 18 S. HELENA 19 Č. LJUDEVIT 20 P. BERNARD 21 S. IVANA <u>22 N. TIMOTEJ</u> 23 P. ZDENKA 24 T. JERNEJ 25 S. LUDVIG 26 S. BERNARD 27 P. ZLATKO 28 S. AVGUŠTIN <u>29 N. JANEZ</u> 30 P. ROZA 31 T. RAJKO	1 S. TILLEN 2 Č. ŠTEFAN 3 P. DARIJA 4 S. IDA <u>5 N. LOVRENC</u> 6 P. LJUBA 7 S. KAJETAN 8 S. MARIJA 9 S. ABRAHAM 10 P. DAN MOR. JLA 11 S. MILAN <u>12 N. GVIDO</u> 13 P. FILIP 14 T. JELENKO 15 S. NIKODEM 16 Č. LJUDMILA 17 P. FRANCIŠKA 18 S. IRENA <u>19 N. SUZANA</u> 20 P. BRANE 21 T. MATEJ 22 S. MAVRICIJ 23 Č. SLAVOJKA 24 P. NAĐJA 25 S. UROŠ <u>26 N. JUSTINA</u> 27 P. KOZMA DAM. 28 T. VENČESLAV 29 S. MIHAEL 30 S. SONJA <u>31 N. BOLEFENK</u>	1 P. SEVER <u>2 T. DUSANKA</u> 3 S. SILVA 4 Č. DRAGO 5 P. ZAHAR 6 S. LENARD <u>7 N. ZDENKA</u> 8 P. BOGOMIR 9 T. NEVENKA 10 S. ANDREJ 11 Č. MARTIN 12 P. EMIL 13 S. STANISLAV <u>14 N. BORISLAVA</u> 15 P. POLDE 16 T. JERICA 17 S. GREGOR 18 Č. MILKO 19 P. ELIZABETA 20 S. SREČKO <u>21 N. MARIJA</u> 22 P. CILKA 23 T. KLEMEN 24 S. JANEZ 25 Č. KATARINA 26 P. KONRAD 27 S. BERNARD <u>28 N. JAKOB</u> <u>29 P. DAN BEPUB</u> <u>30 T. ANDREJ</u>	1 S. MARIJAN 2 Č. BLANKA 3 P. FRANC 4 S. BARBARA <u>5 N. STIJAN</u> 6 P. MIKLAŽ 7 T. URBAN 8 S. MARIJA 9 Č. VALERIJA 10 P. SMILJAN 11 S. DANIEL <u>12 N. ALJOSA</u> 13 P. LUCIJA 14 T. DUŠAN 15 S. KRISTINA 16 Č. ALBINA 17 P. LAZAR 18 S. RADO <u>19 N. URBAN</u> 20 P. JULIJ 21 T. TOMAZ 22 S. DAN JLA 23 Č. VIKTORIJA 24 P. EVA 25 S. BOŽIČ <u>26 N. ŠTEFAN</u> 27 P. JANEZ 28 T. ŽIVKO 29 S. TOMAZ 30 Č. EVGEN 31 P. SILVESTER	